

NR 9117486

5182



การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้าน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม



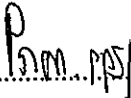
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

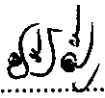
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2558

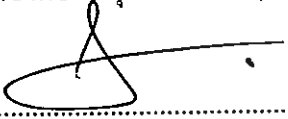
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม


คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายวิทยา แสนทวีสุข แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

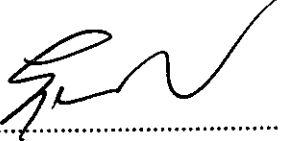

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรปวีณ์ ศรีประเสริฐ) (ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)



..... กรรมการ
(ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล) (ผู้ทรงคุณวุฒิ)


..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ จีระสมบัติ) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)


..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ สุทธิชัย) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม


.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์


.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิธา ตีเมืองชัย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ เดือน 16 พ.ย. 2558 พ.ศ.....

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัย : วิทยา แสนทวิสุข ปริญญา : รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ทรงศักดิ์ จิระสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผศ.ดร.วัชรินทร์ สุทธิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม รวมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ในความคิดเห็นของประชาคมหมู่บ้าน จำแนกตามอายุ การศึกษาและหมู่บ้านที่อยู่อาศัย ประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาคมหมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ .91 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้ในการวิเคราะห์ F -test (One way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักคุณธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักนิติธรรม

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามธรรมชาติในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับอายุ การศึกษาและหมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยรวมและจำแนกรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะของประชาชนหมู่บ้านต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม มีดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือข้อบัญญัติ โดยไม่เลือกปฏิบัติ องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือข้อบัญญัติต่างๆ ให้ประชาชนทราบเป็นระยะ องค์การบริหารส่วนตำบลควรใช้หลักศาสนาในการบริหารงาน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการด้วยความกระตือรือร้น เต็มใจให้บริการ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานและการจัดซื้อจัดจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็ว และควรมีการบริหารงานให้คุ้มค่ากับงบประมาณ



TITLE : The administration by Good Governance on the Opinions. by the Officer of Sub-district Administrative Organization of Kudchim District Thatphanom District, Nakhonphanom Province.

AUTHOR : Witaya Santaveesuk **DEGREE :** M.P.A. (Public Administration)

ADVISORS : Dr.Songsak Jeerasombat Major Advisor

Asst.Prot.Dr.Watcharin Sutthisai Co-advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2015

ABSTRACT

This research aimed to study The purpose of the research include to study the level and compare the administration by Good Governance in the opinion community of a Sub-district Kudchim Administrative Organization ,Thatphanom District, Nakhonphanom Province. by age education and village. To study the suggestions regarding the administration by Good Governance in the opinion community of a Sub-district Kudchim Administrative Organization ,Thatphanom District , Nakhonphanom Province. The sample was 127of community of a Sub-district Kudchim Administrative Organization.; The instrument was the five rating scale questionnaire with 0.91 of reliability. The statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, *t*-test (independent sample) and *F*-test (One Way ANOVA)

The research results were found as follows ;

1. the level the administration by Good Governance in the opinion community of a Sub-district Kudchim Administrative Organization ,Thatphanom District , Nakhonphanom Province. as overall moderate level, considering each aspect was much for two. aspects, at moderate for four. sorting arithmetic meant from highest to lowest; The morality, Accountability, participation ; Cost – effectiveness or Economy, responsibility. and Rule of Law respectively.

2. the community classified age , education and village. have opinion administration by Good Governance of a Sub-district Kudchim Administrative Organization, Thatphanom District , Nakhonphanom Province. Were not different by statistical significant at 0.05 levels;

3. The suggestions regarding the administration by Good Governance in the opinion community of a Sub-district Kudchim Administrative Organization , Thatphanom District, Nakhonphanom Province. were found that; Applicable law, regulation or statute, without discrimination public relations law, regulation or statute. Let people know .Use doctrine of the administration and offices to serve with enthusiasm. Willing to serve. There should be a committee of people Participation Monitoring Operations the Infrastructure. and the procurement. action to the solve vexation of people quickly and The administration should provide value to the budget.



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. ทรงศักดิ์ จีระสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ สุทธิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้คำปรึกษา แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้การวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ นางวรรณิตา ยอดมงคล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลภูคฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา นางโสภารักษ์ เกียรติบัณฑิต ครูชำนาญการพิเศษ ค.ศ. 3 โรงเรียนบ้านแสนพันหมื่นหย่อน ตำบลแสนพัน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา นายวิโรจน์ ดั่นสวรรค์ ครูชำนาญการพิเศษ ค.ศ. 3 โรงเรียนบ้านแสนพันหมื่นหย่อน ตำบลแสนพัน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล และประเมินผล ที่กรุณาพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ ประชาคมหมู่บ้านตำบลภูคฉิมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณแม่สุดใจ แสนทวีสุข มารดาของผู้วิจัย และขอขอบคุณคุณ จันทร์มา แสนทวีสุข ภรรยา และ ชมภูษ กับ ศุภลักษณ์ แสนทวีสุข ที่เป็นกำลังใจสำคัญ คอยช่วยเหลือสนับสนุนร่างกายแรงใจจนทำให้การศึกษาครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง

ประ โยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบูรพาจารย์ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้านการวิจัย ติดตาม และให้กำลังใจตลอดระยะเวลาของการศึกษาจนประสบความสำเร็จ

วิทยา แสนทวีสุข

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ญ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมติฐานในการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร	20
องค์การบริหารส่วนตำบล	24
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
กรอบแนวคิดของการวิจัย	65

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สถิติที่ใช้และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	71
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ	72
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 5 สรุปผลอภิปรายผลข้อเสนอแนะ	98
สรุปผลการวิจัย	103
อภิปรายผลการวิจัย	108
ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	116
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	123
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของเครื่องมือ	132
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	135
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	138
ประวัติผู้วิจัย	144

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนประชากร	47
2	หมู่บ้าน ชื่อหมู่บ้าน ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	67
3	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	74
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน	76
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักนิติธรรม จำแนกเป็นรายข้อ.....	77
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักคุณธรรม จำแนกเป็นรายข้อ.....	78
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักความโปร่งใส ที่จำแนกเป็นรายข้อ.....	80
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกเป็นรายข้อ	81
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักหลักความรับผิดชอบ จำแนกเป็นรายข้อ	83
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกเป็นรายข้อ	84

11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน ความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับอายุ โดยรวมและจำแนก เป็นรายด้าน	86
12	เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชน หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับอายุ โดยใช้การทดสอบค่า F- test (One way ANOVA)	88
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน	90
14	เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชน หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่า F- test (One way ANOVA)	92
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความ คิดเห็น ประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	94
16	เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชน หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยใช้การทดสอบค่า F- test (One way ANOVA)	97
17	จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	99

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

- | | | |
|---|--------------------------------------|----|
| 1 | โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล | 36 |
| 2 | กรอบแนวคิดในการวิจัย | 65 |



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปกครองที่สามารถนำประเทศสู่การปกครองแบบประชาธิปไตยตะวันตกของประเทศที่เพิ่งได้รับการปลดปล่อยจากอาณานิคมและสามารถฟื้นฟูประเทศจากความเสียหายภายหลังจากสงคราม ต่อมารูปแบบการปกครองดังกล่าวผสมผสานกับระบอบราชการของแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) คือ ลักษณะการปกครองที่มีโครงสร้างเป็นลำดับชั้นมีการเมืองที่เป็นกลางมีเป้าหมายที่ปฏิบัติได้ และมีการประสมประสานของระบบคุณธรรม ถูกนำไปใช้ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก อย่างไรก็ตาม รูปแบบการปกครองของ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) ยากที่จะนำไปประยุกต์ใช้และสานต่อ เนื่องจากการขยายตัวของระบอบราชการทำให้ยากต่อการจัดการและขาดความยืดหยุ่นในการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลก นอกจากนี้โครงสร้างของระบบราชการจะทำให้การปกครองบ้านเมืองขาดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว ยังก่อให้เกิดช่องทางการบิดเบือนการใช้อำนาจและคอร์รัปชัน ในช่วงต้น พ.ศ. 2523 นักวิชาการส่วนใหญ่ต่างเห็นพ้องกันว่าแนวทางการบริหารภาครัฐที่เป็นอยู่ไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคมโลกที่ปรับเปลี่ยนตลอดเวลา และมีความจำเป็นต้องมีการปฏิรูปและปรับปรุงรูปแบบการปกครองใหม่ในช่วงเวลาดังกล่าวมีองค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่น ธนาคารโลก (World bank) และกองทุนนานาชาติได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองที่ดี หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “Good governance” หรือ “ธรรมาภิบาล” (สถาบันพระปกเกล้า. 2544 : 5)

ธรรมาภิบาลจะเป็นเรื่องที่มีการพูดถึงอย่างมากในช่วงปี พ.ศ. 2523 -2533 ปัจจุบันธรรมาภิบาลถูกนำมาใช้เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในนโยบายขององค์กรระหว่างประเทศหลาย ๆ องค์กร นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการและนักปฏิบัติส่วนหนึ่งนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปขยายผลใช้กับการปรับโครงสร้างและกระบวนการทั้งในองค์กรของรัฐ และองค์กรธุรกิจ ในขณะที่นักวิชาการบางส่วนได้นำเอาธรรมาภิบาลไปใช้ในความหมายที่ใกล้เคียงกับความหมายคำว่า Government หรือการปกครองที่หมายถึงรัฐบาล โดยทั่วไปรัฐบาลเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่มี

ความสำคัญต่อธรรมาภิบาลเพราะหลักการของธรรมาภิบาลสามารถดำรงอยู่ได้ถึงแม้ว่าจะมีรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับหรือไม่ก็ตาม (สถาบันพระปกเกล้า. 2544 : 5)

ในช่วงที่ประเทศไทยเผชิญวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา มีส่วนผลักดันให้เกิดกระแสความสนใจการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูประบบราชการการปรับบทบาทภาครัฐ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะเมื่อทรัพยากรมีจำนวนจำกัด ความสนใจจึงพุ่งเป้าไปที่การใช้จ่ายงบประมาณ และการดูแลทรัพยากรของท้องถิ่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันทั้งในวงราชการ การเมือง และระดับท้องถิ่นกลายเป็นประเด็นที่คนให้ความสนใจ ทั้งนี้เพราะการทุจริตคอร์รัปชันเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าพาประเทศสู่ภาวะวิกฤติ (วริศรา รัตนสมัย. 2543 : 1) และในช่วง 2 ปี ภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจและการเงิน สังคมไทยเกิดความตื่นตัวในการสร้างธรรมาภิบาลและการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในวงกว้าง อันเป็นผลมาจากทรัพยากรที่จำกัดและกระแสตื่นตัวในระดับสากลและภายในประเทศ ซึ่งการปกครองด้วยหลักบริหารจัดการที่ดีงามหรือหลักธรรมาภิบาล นั้นเป็นเรื่องของการพัฒนาและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติโดยส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล ตัดสินใจตรวจสอบ ลดการทุจริตคอร์รัปชันลง เพื่อให้เกิดความโปร่งใส โดยเฉพาะในเรื่องของความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนการยึดหลักกฎหมายในการปฏิบัติงานซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารงาน และในขณะเดียวกันก็จำเป็นจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมเสียสละเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (ประมวล รุจนเสรี. 2542 : 2)

สิ่งที่ประเทศชาติและสังคมต้องการอย่างยิ่ง คือ เจตนาอันแน่วแน่ มั่นคงไม่แปรเปลี่ยนของบุคคลทุกคนในชาติ ในทุก ๆ วงการ คือ เจตนารมณ์ที่จะนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ดีงามที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมสติดีทั่วดวงใจของคนทั้งชาติ ปวงชนชาวไทยควรดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาทดังพระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อครั้งเสด็จขึ้นครองราชย์ในปี พ.ศ. 2489 ที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ซึ่งเป็นธรรมาภิบาล โดยการนำหลักธรรมาภิบาลกำหนดกติกาและกติกากฎในสังคม เพื่อใช้บริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ เพื่อพัฒนาเสถียรภาพ ความสงบสุขและความมั่นคงในสังคม โดยการ

บริหารปกครองที่ดี ใช้กลไกประชารัฐที่ดี ดำเนินการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (วรทัต ลัยนันท์. 2445 : 5)

ในประเทศไทย ธรรมนูญได้กลายเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการที่เกื้อหนุนสังคมประชาธิปไตยและได้มีการเสนอและกล่าวถึงแนวคิดนี้อย่างกว้างขวาง ตัวอย่างที่เห็นอย่างเป็นรูปธรรม คือ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ได้บัญญัติมาตราต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับหลักธรรมนูญถ้าหากมีการนำแนวคิดธรรมนูญไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการตรวจสอบการทำงานของรัฐโดยประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องและระบบบริหารของรัฐมีความยุติธรรมและเป็นที่น่าเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ อีกทั้งนำไปสู่การลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของบ้านเมืองได้ (บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ถี. 2544 : 7)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการปกครองรูปแบบ ๆ หนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการปกครองตนเองและเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน เพราะเป็นรูปแบบของการแสดงออกถึงซึ่งสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการกำหนดแนวทางการดำเนินชีวิตของตนเอง และเป็นแนวทางสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การจัดการปกครองตนเองในรูปของหน่วยการปกครองตนเองของท้องถิ่นมีพันธกิจที่สำคัญ 3 อย่างคือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการที่จะปกครองตนเองของประชาชน การอำนวยความสะดวกการบริการกิจการสาธารณะพื้นฐานที่จำเป็นแก่ประชาชน และการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่น (กรมการปกครอง. 2539 : 1)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจด้านการปกครองลงไปสู่ท้องถิ่นโดยถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้งด้านจัดทำบริการสาธารณะ บุคลากรและงบประมาณ ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับงบประมาณปีหนึ่งเป็นจำนวนมาก เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายให้ทำภายในท้องถิ่น ในขณะที่ระบบการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เข้มแข็งพอทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมามักถูกวิพากษ์วิจารณ์ด้านการบริหารองค์กรอยู่เสมอ กระทั่งวงมหาคไทย ซึ่งมีภารกิจและนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนและส่งเสริมความเข้มแข็ง ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีแนวคิดให้นำหลักธรรมนูญมาใช้ในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกการพัฒนาแก้ไข

ปัญหาความเดือดร้อนและบริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546 : 49)

ในขณะเดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล โดยกำหนดเกณฑ์และรางวัลการบริหารจัดการที่ดีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี เพื่อมุ่งหวังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับสามารถปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีประสิทธิภาพและมีการบริหารจัดการที่ดี สามารถพึ่งตนเองได้ระยะยาวและเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จัดให้มีการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยในปี 2555 พบว่าได้คะแนนร้อยละ 91.75 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก โดยมหาวิทยาลัยนครพนมเป็นผู้ประเมินในปี 2556 ได้คะแนนร้อยละ 70.25 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง โดยมหาวิทยาลัยการอาชีพธาตุพนมเป็นผู้ประเมิน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม (องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม. 2556 : 12)

ในปี พ.ศ. 2555 – 2556 องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิมได้มีการปรับปรุงการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เช่น การใช้ระเบียบอย่างเคร่งครัดในการปฏิบัติงาน การเชิญตัวแทนประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน การใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส การส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบเป็นประจำ เป็นต้น แต่ยังไม่มีการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลดังกล่าว และผู้ที่น่าจะให้ความคิดเห็นได้ดีควรเป็นผู้แทนจากประชาคมหมู่บ้านและประชาชน ทั้งนี้เพราะประชาคมหมู่บ้านซึ่งเป็นตัวแทนที่ได้รับคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้าน ประกอบด้วย ตัวแทนฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในหมู่บ้าน ตัวแทนฝ่ายกลุ่มประชาชน ผู้แทนกลุ่มอาชีพทุกกลุ่ม ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร/เกษตร กรก้าวหน้า ปราชญ์หมู่บ้าน ผู้แทนกลุ่มแม่บ้าน พระที่ชาวบ้านศรัทธา ครูโรงเรียนในหมู่บ้าน 1 คน อสม. อาสาพัฒนาชุมชน อาสาสมัครประชาสงเคราะห์ สมาชิกอปพร. ผู้แทนธุรกิจเอกชนที่อยู่ในหมู่บ้าน องค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการชุดนี้มีคณะทำงานอย่างครอบคลุมในการพัฒนาและยังประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างใกล้ชิด ส่วนประชาชนนั้นเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการบริหารงาน จึงน่าจะเป็นกลุ่มบุคคลที่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลการประเมินการบริหารงานตามหลัก

ธรรมาภิบาล ประจำปี 2555 ผลการประเมินได้คะแนนรวมร้อยละ 91.75 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก และปี 2556 ผลการประเมินการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลได้คะแนนรวมร้อยละ 70.25 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีความแตกต่างกันของคะแนนในการประเมินในปี 2555 และปี 2556 มีระดับการประเมินแตกต่างกันมาก (องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม. 2556 : 12) ทำให้ผู้วิจัยต้องการทราบข้อมูลที่แท้จริงในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม เพื่อให้ประเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จึงมีความสนใจที่จะวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เพื่อนำข้อเสนอแนะเป็นแนวทางในการพิจารณาพัฒนาและปรับปรุง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของประชาชนหมู่บ้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ข้อมูลทั่วไปของประชาชนหมู่บ้าน จำแนกตาม อายุ การศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนหมู่บ้านต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

สมมุติฐานการวิจัย

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนหมู่บ้านจำแนกตาม อายุ การศึกษาและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

การวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กุดฉิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยใช้กรอบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานข้าราชการพลเรือน (2551 : 31- 32) 6 หลัก ดังนี้

- 1.1 หลักนิติธรรม
- 1.2 หลักคุณธรรม
- 1.3 หลักความโปร่งใส
- 1.4 หลักความรับผิดชอบ
- 1.5 หลักการมีส่วนร่วม
- 1.6 หลักความคุ้มค่า

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกของประชาคมหมู่บ้านในเขตตำบลกุดฉิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม จาก 7 หมู่บ้าน จำนวน 184 คน (แผนชุมชนของ อบต.กุดฉิม. 2556)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกของประชาคมหมู่บ้านในเขตตำบลกุดฉิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม โดยการใช้สูตรหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Yamene, Taro. 1973 : 727) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน

3. ด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของประชาคมหมู่บ้านในเขตตำบลกุดฉิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม จำแนกเป็น

- 3.1.1 อายุ
- 3.1.2 การศึกษา
- 3.1.3 หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

3.2 ตัวแปรตาม การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบลกุดฉิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ดังนี้ (สำนักงานข้าราชการพลเรือน. 2551 : 31- 32)

- 3.2.1 หลักนิติธรรม
- 3.2.2 หลักคุณธรรม
- 3.2.3 หลักความโปร่งใส
- 3.2.4 หลักความรับผิดชอบ
- 3.2.5 หลักการมีส่วนร่วม
- 3.2.6 หลักความคุ้มค่า

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารที่ดี เหมาะสมและเป็นธรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง หลักธรรมาภิบาลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมิ อําเภอรําบูนม จังหวัดนครพนม 6 ด้าน ดังนี้

1. หลักนิติธรรม หมายถึง การบริหารจัดการที่จะทำให้งานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนวิพากษ์วิจารณ์ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ก่อนประกาศใช้ เผยแพร่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้ประชาชนทราบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับมีความชัดเจน ใช้กฎหมายส่งเสริมให้เกิดความคิงาม บังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับด้วยความยุติธรรม และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2. หลักคุณธรรม หมายถึง การบริหารจัดการที่จะทำให้งานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลยึดมั่นความถูกต้องในการบริหารงาน เจ้าหน้าที่ยึดมั่นหลักคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยหลักคุณธรรม จักกิจกรรมรณรงค์ปลูกฝังเรื่องคุณธรรมแก่ประชาชน ส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริตของประชาชน และใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง การบริหารจัดการที่จะทำให้งานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ ให้โอกาสประชาชนตรวจสอบการบริหารงาน ได้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้ขอรับบริการ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนทราบ และเปิดเผยข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้ประชาชนทราบ

4. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การบริหารจัดการที่จะทำให้งานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ปฏิบัติงาน

ตามโครงการที่แจ้งให้ประชาชนทราบ ปฏิบัติงานตามที่บัญญัติไว้พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล) บัจุบัน แก้ไขปัญหาตรงกับความต้องการของประชาชน บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และรับข้อร้องเรียน จากประชาชน

5. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารจัดการที่จะทำให้งานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำประชาคมหมู่บ้าน ก่อนจัดทำแผนพัฒนา ตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาตำบล แต่งตั้งประชาคมหมู่บ้านเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ชุมชน แต่งตั้งประชาชนเป็นกรรมการตรวจรับการจัดซื้อและจัดจ้าง เชิญประชาชนมีส่วนร่วม ในการประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการที่จะทำให้งานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัด จำนวน บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมาะสมกับปริมาณงาน วัสดุอุปกรณ์เหมาะสมกับ ภารกิจ วางแผนพัฒนาสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิต ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้ง ขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลลุดฉิม อำเภอลาดพูน จังหวัดนครพนม

ประชาคมหมู่บ้าน หมายถึง คณะกรรมการที่นายอำเภอประกาศแต่งตั้งเป็น ประชาคมหมู่บ้าน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ประสานงานกับองค์กรในการพัฒนาหมู่บ้าน ในการวิจัย ครั้งนี้ ประชาคมหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลุดฉิม อำเภอลาดพูน จังหวัด นครพนม จำนวน 7 หมู่บ้าน

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออก โดยการพูดการเขียนหรือความรู้สึกของ บุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้บุคคลอื่นรับรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ซึ่งความคิดเห็นนั้นสังเกตและวัดได้จากคน และในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ความคิดเห็นของ ประชาคมหมู่บ้านในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลุดฉิม อำเภอลาดพูน จังหวัดนครพนม

อายุ หมายถึง ระดับอายุจริงของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของประชากรหมู่บ้าน ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินทิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

หมู่บ้านที่อยู่อาศัย หมายถึง หมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินทิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินทิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของประชากรหมู่บ้าน เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับใช้ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินทิม
2. ได้ทราบถึงข้อเสนอแนะของประชากรหมู่บ้านต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินทิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับใช้ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินทิม ต่อไป
3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย สามารถนำเสนอเพื่อเป็นทางเลือกในการกำหนดแนวทางการบริหารงานและพัฒนางานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินทิม ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
3. องค์การบริหารส่วนตำบล
4. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

1. ความเป็นมาของธรรมาภิบาล (Good Governance)

ธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดการปกครองที่มีมาแต่โบราณ นับตั้งแต่สมัยเพลโต (Plato) และอริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์หลายท่าน ได้พยายามที่จะค้นหารูปแบบการปกครองที่ดี แต่ก็ยังไม่ได้ความหมายและขอบเขตที่ชัดเจน อาจกล่าวได้ว่าวิวัฒนาการของรูปแบบอภิปolitikที่ดีเกิดขึ้นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อมีการค้นหารูปแบบการปกครองที่สามารถนำประเทศไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยตะวันตกของประเทศที่เพิ่งได้รับการปลดปล่อย จากอาณานิคมและสามารถฟื้นฟูประเทศจากความเสียหายภายหลังสงคราม นักวิชาการส่วนใหญ่ต่างเห็นพ้องกันว่าแนวทางการบริหารภาครัฐที่เป็นอยู่ไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคมโลกที่ปรับเปลี่ยนตลอดเวลาและมีความจำเป็นต้องมีการปฏิรูปและปรับปรุงรูปแบบการปกครองใหม่ ในช่วงเวลาดังกล่าวมีองค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญ ๆ เช่น ธนาคารโลก (World bank) และกองทุนนานาชาติได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองที่ดี หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “Good Governance” หรือ “ธรรมาภิบาล” ปัจจุบันธรรมาภิบาลถูกนำมาใช้เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในนโยบายขององค์กรระหว่างประเทศหลาย ๆ องค์กร นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการและนักปฏิบัติส่วนหนึ่งนำ

แนวคิดธรรมาภิบาลไปขยายผลใช้กับการปรับ โครงสร้างและกระบวนการทั้งในองค์กรของรัฐ และธุรกิจ ในขณะที่ทศกวีวิชาการบางส่วนได้นำเอาธรรมาภิบาลใช้ในความหมายที่ใกล้เคียง กับความหมายของคำว่า Government หรือการปกครองที่หมายถึงรัฐบาล หลักการของธรรมาภิบาลสามารถจะดำรงอยู่ได้ถึงแม้ว่าจะมีรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับหรือไม่ก็ตามธรรมาภิบาล เป็นมิติใหม่ที่เน้นบทบาทของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมีการตรวจสอบ สามารถประเมินผลงานได้อย่างชัดเจน และมีการแข่งขันเพื่อการจัดการบริหารที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ก็มีข้อสังเกตที่น่าสนใจ ประการหนึ่งเกี่ยวกับการมีธรรมาภิบาล คือ การมีรัฐบาลที่มาจาก ระบบประชาธิปไตยไม่ได้หมายความว่า จะนำไปสู่การมีธรรมาภิบาลเสมอไป หากแต่รัฐบาล ประชาธิปไตยนั้นเป็นพื้นฐานที่ดีที่ช่วยสนับสนุนให้นำไปสู่การมีธรรมาภิบาลได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่จะได้ผลดีนั้นต้องมีการบริหารจัดการที่ดีทั้งทางด้านการเมืองและ เศรษฐกิจของผู้ปฏิบัติการในทุกๆระดับ และธนาคาร โลก ได้มีความเห็นไปในแนวเดียวกันที่ว่า การใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อควบคุมสังคมโดยสัมพันธ์กับการพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจให้ มีความชอบธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติการจะเป็นตัวตัดสินว่าการจัดการนั้นดี หรือไม่ (สถาบันพระปกเกล้า. 2545 : 5-6)

2. ประวัติการใช้ธรรมาภิบาล

กรณีธรรมาภิบาล สามารถแปลความหมายได้อย่างตรงไปตรงมา “ การปกครองที่ดี ” แล้ว คำนี้มีใช้ศัพท์ใหม่สำหรับสังคมไทย ทว่านับตั้งแต่วงวิชาการไทยมีการ กล่าวอ้างถึงธรรมาภิบาล ที่เป็นคำไทยนั้น พบว่า นักวิชาการไทยมีการเลือกใช้คำที่แตกต่างกัน อย่างแพร่หลาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความหมายในการขยายคำว่าธรรมาภิบาลให้ครอบคลุม ถึงส่วนต่าง ๆ ของสังคมที่แตกต่างกันไป เมื่อแรกที่มีการอ้างถึง Governance ตามความหมาย ที่ใช้กันในวงวิชาการต่างประเทศนั้น คำว่า Governance ถูกใช้แบบทับศัพท์ในหนังสือแสดง เจตจำนงกู้เงิน จำนวน 17.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ(IMF) ซึ่งภายหลังจากการแสดงเจตจำนงของรัฐบาลไทยนี้เองที่ทำให้ให้นักวิชาการกลุ่มต่าง ๆ เริ่มหัน มาสนใจ Governance ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น เริ่มจากการที่ประชุมคณาจารย์คณะ รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นกลุ่มแรกที่บัญญัติคำไทยขึ้นใช้แทนคำว่า Governance โดยระบุในจดหมายปิดผนึกถึงรัฐบาลไทยเป็นการกระตุ้นให้นำหลักการ Governance มาใช้ เพื่อจัดการกับวิกฤติเศรษฐกิจ ทั้งนี้จะต้องเป็นหลักการที่แสดงว่าประชาชนสามารถควบคุม ตรวจสอบ ถ่วงดุลการดำเนินการของภาครัฐได้

และแสดงว่าประชาชนต้องการสร้างประชาสังคมที่เข้มแข็ง ซึ่งในจดหมายฉบับดังกล่าวใช้คำว่า “ธรรมนูญ” เป็นคำไทยแทนคำว่า Governance

ธีรยุทธ บุญมี (2536 : 5) ใช้คำว่า “ธรรมนูญ” เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง (จนหลายคนเข้าใจผิดคิดว่าธีรยุทธเป็นเจ้าของคำศัพท์ธรรมนูญ) โดยการเปิดแถลงข่าวเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2541 เรียกร้องให้รัฐบาลนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีขณะนั้น สร้าง “ธรรมนูญแห่งชาติ” หรือ Governance โดยการระดมผู้ทรงคุณวุฒิผู้นำสถาบันหลักและเครือข่ายทางสังคมมาร่วมกันแก้ปัญหาคิดเศรษฐกิจไทย จากที่กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของ Good Governance ทั้งหมดซึ่งเป็นคำที่ใช้ในภาษาอังกฤษ แต่เมื่อนำมาแปลเป็นภาษาไทยก็มีนักวิชาการหลายท่านได้แสดงทีละนะ ไว้เป็นภาษาไทย ซึ่งมีหลายคำด้วยกัน เช่น ธรรมนูญ ธรรมนูญ การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นต้น จึงเป็นที่สับสนกันเล็กน้อยว่าจะใช้คำนิยามศัพท์ไหนถึงจะเหมาะสมและถูกต้อง ดังนั้นในวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะขอใช้คำว่า ธรรมนูญ เป็นคำนิยามศัพท์ตลอดเนื้อหาทั้งหมด เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการทำความเข้าใจ

3. ความหมายของธรรมนูญ

องค์กรและบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการส่งเสริมธรรมนูญ ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ศาสตราจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2540 : 23) นิยามธรรมนูญว่า หมายถึง การบริหารจัดการของบ้านเมืองด้วยความเป็นธรรม เคารพสิทธิของผู้นพลเมืองอย่างเสมอกันมีระบบตัวแทนประชาชนที่สะท้อนความคิดของผู้นได้เที่ยงตรงมีรัฐบาลที่ถืออำนาจเป็นธรรมแต่ใช้อำนาจอย่างี่ประชาชนจะตรวจสอบได้โดยอาศัยสื่อมวลชนเสรีตัวรัฐบาลเองก็มีความเอื้ออาทรต่อผู้นสามัญเป็นอาภรณ์ประดับตน ไม่ดูถูกประชาชนด้วยการเอาความเท็จมาให้ และมีอารยะพื่อที่จะแสดงความรักชอบหากบริหารงานผิดพลาดหรือไร้ประสิทธิภาพ

อรพินท์ สพอชชัย (2541: 55) ใช้คำว่า “กลไกประชารัฐ” หมายถึง การกระทำกระบวนการหรืออำนาจในการบริหารการปกครอง ซึ่งเมื่อใช้กับรัฐแล้วก็น่าจะมีความหมายใกล้เคียงเกี่ยวข้องกับคำว่าภาครัฐ (State) อาจหมายถึงทั้งรัฐบาล (Government) และระบบราชการ (Civil Service)

อานันท์ ปันยารชุน (2541 : 5) ได้ให้ความหมายของธรรมนูญว่า เป็นผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรม ซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้กระทำลงในหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจ

นำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้ โดยสาระ ธรรมรัฐ หรือ Good Governance คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายที่กำหนดไว้จะได้ผล หมายถึงการมีบรรทัดฐานเพื่อให้มีความแน่ใจว่ารัฐบาลจะสามารถสร้างผลงานตามที่สัญญาไว้กับประชาชน

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2542 : 98) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า การที่กลไกของรัฐทั้งการเมืองและการบริหาร มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ สะอาด โปร่งใส และรับผิดชอบเป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก

บวรศักดิ์ อุวรรณโน (2542 : 10) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า เป็นระบบโครงสร้างกระบวนการและความสัมพันธ์ของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมในการบริหารจัดการเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของรัฐซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี

ปรีชา ช้างขวัญยืน (2542 : 103) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า เป็นรัฐที่มุ่งความดีงาม ความมีศีลธรรมเป็นจุดหมายสูงสุด ความมั่นคงของรัฐมีไว้เพื่อกระจายทรัพย์สินไปสู่คนทุกคนทุกหมู่เหล่า ไม่ให้เดือดร้อนด้วยเรื่องการอุปโลก บริโภค โน่นนโยบายด้านเศรษฐกิจนั้น ต้องได้ทรัพย์สินมาด้วยความชอบธรรม และมีส่วนเกื้อกูลประชาชนการใช้ทรัพย์สินก็ต้องใช้โดยธรรม มุ่งสิ่งที่เป็นธรรมเป็นความดี สนับสนุนให้คนประพฤติดี คนควรบูชาความดี ไม่ใช่ทรัพย์สิน ด้วยเหตุนี้ ธรรมาภิบาลจึงมุ่งเน้นสร้างคนให้มีคุณงามความดีมากกว่าจะเน้นระบอบการปกครอง

ปรีชา เวสารัชช (2542 : 45) กล่าวถึงในความหมายของการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งหมายถึงกลไกการทำงานของหน่วยงานใด ๆ ไม่ว่าจะรัฐบาล ระบบราชการ หรืออะไรก็ตามที่มีรูปแบบวิธีการบริหารจัดการที่ดี โดยพิจารณาถึง สามเรื่องหลัก ๆ ได้แก่ หลักการที่ดี วิธีการที่ดี และผลลัพธ์ที่ดีมีคุณภาพด้วย คือ จะต้องมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล เป็นธรรม โปร่งใส และมีความรับผิดชอบ

4. องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

สำนักงานข้าราชการพลเรือน (2544 : 60-64) ได้สรุปสาระสำคัญอันเป็นหลักพื้นฐานของธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ด้วยหลัก 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม ความหมายของนิติธรรม ได้แก่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ใช้ในองค์กรเป็นข้อตกลงร่วมกันและการบังคับใช้ กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าวต้องเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับจากสมาชิกทุกฝ่ายในองค์กร กฎ และข้อบังคับเหล่านั้นต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในองค์กร รวมทั้งสร้างภาพเอื้อต่อการควบคุมและพัฒนาสังคมนั้นด้วย โดยแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักนิติธรรมในองค์กร ได้แก่

1.1 ให้ความรู้แก่สมาชิกในองค์กร เรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ สิทธิ เสรีภาพ บทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กร รวมทั้งขอบเขตในการมีส่วนร่วมในการบริหารแบบประชาธิปไตย

1.2 พัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนและพัฒนาการผลิตบุคลากรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ตัวชี้วัด กฎ ข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ มีความเป็นธรรม สามารถปกป้องคนดี และลงโทษคนไม่ดี และมีการปรับปรุงกฎ ข้อบังคับและระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงก็จะเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่ง

1.3 องค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใสตรวจสอบได้ และได้รับการยอมรับจากประชาชน ส่วนด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเป็นธรรม มีความประพฤติสุจริตปราศจากคอร์รัปชัน นอกจากนี้ขนาดองค์กร อัตรากำลังคน และงบประมาณจะลดลง

1.4 สภาพสังคมในองค์กร มีข้อร้องเรียน คดีความและการฟ้องร้องรวมทั้งสถิติการทำผิดกฎต่าง ๆ ลดลง คนในองค์กร ตระหนักในสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพของตนเอง รู้ และเข้าใจกฎระเบียบข้อบังคับ และมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย ในการแสดงความคิดเห็น ในกรณีต่าง ๆ

2. หลักคุณธรรม ความหมายของคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ เป็นพลเมืองดี คือ ปฏิบัติตามพระวาจาธรรม ได้แก่

สัจจะ คือ การรักษาความสัตย์

ทมะ คือ การรู้จักข่มใจตนเอง

ขันติ คือ การอดทน อดกลั้นและการอดออม

จาคะ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต

2.1 แนวทางการดำเนินการตามหลักคุณธรรมมี ดังนี้

2.1.1 สถาบันการศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เริ่มจากเยาวชนในและนอกระบบการศึกษาของชาติอย่างจริงจัง

2.1.2 รมรณรงค์ใช้หลักคุณธรรม อย่างกว้างขวางจริงจัง โดยเริ่มจาก ผู้บังคับบัญชา

2.1.3 รมรณรงค์ให้สังคมร่วมสนับสนุนผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมที่ถูกต้องแก่ โดยผู้มีอำนาจเหนือกว่ารวมถึงการยอมรับ เชิดชูให้เกียรติ และการให้ Incentives ในรูปแบบ ต่าง ๆ

2.1.4 องค์การระดับต่าง ๆ มีกาจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ สร้าง จิตสำนึกด้วยสื่อประเภทต่าง ๆ

2.1.5 ทุกหน่วยงานภาครัฐ ควรมีหลักจริยธรรมของตนเองหรือ จริยธรรมแต่ละสาขาวิชาชี้พออย่างเปิดเผย

2.2 ตัวชี้วัดหลักคุณธรรม

2.2.1 การร้องเรียน หรือร้องทุกข์ในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ทั้งใน และนอกองค์กรลดลง

2.2.2 คุณภาพชีวิตของคนในองค์กร มีการบริหารจัดการและใช้ ทรัพยากรในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2.3 องค์กรมีเสถียรภาพอยู่กันอย่างสงบสุข ด้วยความมีระเบียบวินัย

3. หลักความโปร่งใส ความหมายของ ความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความ ไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กร โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความ โปร่งใส ตรวจสอบได้ เช่น บุคลากรในองค์กรรู้ขั้นตอน วิธีการทำงานที่จะติดต่อกันและ สามารถตรวจสอบการทำงานได้ภายในองค์กรจะต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการ บริหารงาน บริหารเงิน บริหารคนและมีการสื่อสารที่ดีภายในองค์กร เช่น มีการกระจายข่าว รายวันหรือรายสัปดาห์ ให้สมาชิกในองค์กรได้ทราบความเคลื่อนไหวขององค์กร

3.1 แนวทางในการสร้างความโปร่งใสในองค์กร

3.1.1 ดำรงความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องความ โปร่งใสที่ต้องการจากบุคลากร

3.1.2 บุคลากรตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติตามแนวทางที่ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติ

วิธีปฏิบัติราชการปกครอง พ.ศ. 2539

3.1.3 ปรับปรุงระบบเอกสาร ระบบสารสนเทศให้เป็นระเบียบสะดวก
ต่อการใช้งานและการสืบค้นตรวจสอบของประชาชน

3.1.4 จัดทำเอกสาร คู่มือเกี่ยวกับให้บริการของส่วนราชการที่เข้าใจง่าย
สะดวกต่อการติดต่อกันของหน่วยงานประชาชน

3.1.5 มีระบบประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์การ

3.1.6 สร้างทัศนคติที่ดีในการให้บริการข้อมูลข่าวสารและตอบข้อสงสัย
ของประชาชน

3.2 ตัวชี้วัดความโปร่งใส

3.2.1 สำนวนความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ

3.2.2 จำนวนเรื่องกล่าวหาหรือเรียน การถูกสอบสวนลดลง

3.2.3 เกณฑ์ในการใช้ดุลยพินิจของหน่วยงานมีความชัดเจนเป็นที่
ยอมรับ

3.2.4 องค์การมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมและเปิดเผย
ต่อสาธารณะ

4. หลักความรับผิดชอบ ความหมายของความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่น
และตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุผลสำเร็จสอดคล้องตามกฎหมาย ระเบียบ
ขององค์กร ปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ สังคม ประชาชนและประเทศชาติ โดย
คำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการและส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งยอมรับผลที่เกิดจากการ
ปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการ
ประกอบภารกิจต่อสาธารณชนสามารถชี้แจงเหตุผลได้และพร้อมรับการตรวจสอบจาก
สาธารณะ

4.1 แนวทางการดำเนินการตามหลักความรับผิดชอบ

4.1.1 ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดีรวมทั้งการสร้างแบบอย่างที่ดีด้วย
การยกย่องและส่งเสริมความประพฤติของบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

4.1.2 สร้างความรับผิดชอบของตนเอง โดยใช้การมีส่วนร่วมมีระบบ
ตรวจสอบและการประเมินผลที่น่าเชื่อถือได้

4.1.3 ส่งเสริมผู้มีความสามารถ โดยการให้รางวัลและลงโทษ
ที่เหมาะสมรวมทั้งในการจูงใจด้วยค่าตอบแทนและอื่น ๆ

4.2 ตัวชี้วัดเรื่องความรับผิดชอบ

4.2.1 ได้รับการยอมรับและความพึงพอใจจากผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง

4.2.2 ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.2.3 คุณภาพของงานทั้งด้านปริมาณ ความถูกต้อง ครบถ้วนรวมทั้งจำนวนความผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติงานและจำนวนการเรียกร้องหรือการกล่าวหาที่ได้รับ

5. หลักความมีส่วนร่วม ความหมายของความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลในองค์กรทุกระดับ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงานหรือการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กร ได้ร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ รวมทั้งร่วมสนับสนุน ติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

5.1 แนวทางการสร้างความมีส่วนร่วม

5.1.1 องค์กรต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน พร้อมทั้งออกกฎระเบียบข้อบังคับให้บุคลากรในองค์กรถือปฏิบัติ รวมทั้งพัฒนากลไก ระบบการทำงานและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเอื้อต่อการสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรและประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

5.1.2 กระจายอำนาจ การบริหารจัดการสู่บุคลากรตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้บุคลากรสามารถบริหารภารกิจตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างตรงตามความต้องการ

5.1.3 รณรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

5.1.4 จัดทำข้อมูลชี้แนะแนวทางการมีส่วนร่วมในงาน/โครงการต่าง ๆ รวมทั้ง ให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและประชาชน ซึ่งจะทำให้การมีส่วนร่วมนั้นมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

5.1.5 แสดงผลลัพธ์จากการเข้ามามีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชน ได้ทราบพร้อมทั้งมีรางวัลตอบแทนแก่เจ้าของความคิดเห็นที่นำไปสู่การปฏิบัตินั้น ๆ

5.1.6 สร้างหลักประกันในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานขององค์กร

5.2 ตัวชี้วัดหลักความมีส่วนร่วม

5.2.1 ความสัมฤทธิ์ผลของโครงการต่าง ๆ รวมถึงการประหยัดงบประมาณ

5.2.2 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ได้รับผลกระทบ

5.2.3 จำนวนผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือจำนวนข้อเสนอแนะหรือเสนอข้อคิดเห็นจากบุคลากร/ผู้เกี่ยวข้อง/ประชาชน ในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ รวมถึงคุณภาพของการมีส่วนร่วม

6. หลักความคุ้มค่า ความหมาย ของหลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน

6.1 แนวทางการดำเนินการตามหลักความคุ้มค่า

6.1.1 ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องให้ความสำคัญ

6.1.2 ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นหรือเบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียว เพื่อให้สะดวกและรวดเร็ว

6.1.3 ปฏิบัติงานอย่างประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลาภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

6.1.4 กำหนดมาตรฐานการทำงานในหน้าที่และเป้าหมายให้ชัดเจน

6.1.5 สร้างระบบความคุ้มค่า และรายงานผลการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ เพื่อการตรวจสอบ

6.1.6 นำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน

6.1.7 เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีการต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความคุ้มค่า

6.1.8 รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลภายนอก เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานในองค์กร

6.1.9 ให้ความสำคัญกับระบบติดตามประเมินผลและควรประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบเป็นระยะ ๆ

6.1.10 ใช้ระบบการประเมินการปฏิบัติงาน (RBM) และใช้การจัดสรรงบประมาณเป็นเครื่องมือในการพิจารณางบประมาณในโครงการ

6.1.11 จัดสรรงบประมาณตามผลสัมฤทธิ์ของงาน

6.1.12 ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า

6.1.13 ให้รางวัลหน่วยงาน/กลุ่ม/บุคลากรที่ดำเนินการในวิธีดังกล่าวได้
อย่างถูกต้องคุ้มค่าที่สุด

6.2 ตัวชี้วัดในหลักความคุ้มค่า

6.2.1 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

6.2.2 ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากคำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า พอสรุปได้ว่า ธรรมนูญฯ หมายถึง ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542) มีหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกอบด้วย หลักพื้นฐาน 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ประกอบกับความตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวดที่ 7 การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน เป็นการกำหนดแนวทางที่ส่วนราชการต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้ได้รับบริการ โดยเร็ว ในขณะเดียวกันก็จะสามารถตรวจสอบความต้องการของประชาชน รับรู้สภาพปัญหาและแก้ไขปัญหาได้ต่อไป โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. การกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ส่วนราชการที่มีภารกิจในการให้บริการประชาชน หรือติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ต้องกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน และประกาศให้ประชาชนได้รับทราบ และเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาต้องตรวจสอบให้ข้าราชการของตนมีการปฏิบัติงานแล้วเสร็จตามระยะเวลาด้วยในกรณีที่ ก.พ.ร. เห็นว่า ส่วนราชการใดไม่กำหนดระยะเวลาหรือกำหนดเวลาที่ล่าช้าเกินสมควร ก.พ.ร. จะกำหนดเวลาแล้วเสร็จ เพื่อให้ส่วนราชการนั้นต้องปฏิบัติได้

2. การจัดระบบสารสนเทศ

2.1 ส่วนราชการต้องจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อติดต่อสอบถามหรือใช้บริการของส่วนราชการนั้นได้

2.2 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต้องจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศกลาง เพื่อให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างส่วนราชการ และจะต้องช่วยเหลือส่วนราชการอื่นในการจัดทำระบบเครือข่ายสารสนเทศ

3. การรับฟังข้อร้องเรียน

3.1 ส่วนราชการต้องจัดให้มีระบบการตอบคำถามเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของส่วนราชการให้ประชาชนได้ทราบ โดยต้องมีระยะเวลาในการตอบให้ชัดเจน

3.2 ในกรณีที่ส่วนราชการได้รับคำร้องเรียน ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นจากประชาชนในการชี้แจง ปัญหาอุปสรรค ความยุ่งยาก หรือปัญหาในวิธีปฏิบัติราชการ ส่วนราชการจะต้องนำมาพิจารณาคำเนินการให้ลุล่วง ไปและแจ้งผลให้ผู้แจ้งทราบด้วย

3.2 ส่วนราชการที่มีหน้าที่ออกกฎเพื่อบังคับส่วนราชการอื่นให้ปฏิบัติตาม มีหน้าที่ต้องตรวจสอบว่ากฎนั้นเป็นอุปสรรคหรือเกิดความยุ่งยาก ซ้ำซ้อน หรือล่าช้าหรือไม่ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม และถ้าได้รับการร้องเรียนจากส่วนราชการหรือข้าราชการ ให้ส่วนราชการที่ออกกฎพิจารณา โดยทันทีและแจ้งผลให้ทราบ

4. การเปิดเผยข้อมูล

4.1 ส่วนราชการมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการให้ทราบโดยทั่วไป เว้นแต่กรณีจำเป็นต้องกระทำเป็นความลับเพื่อความมั่นคงหรือรักษาความสงบเรียบร้อย หรือคุ้มครองสิทธิของประชาชน

4.2 ส่วนราชการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย รายการจัดซื้อ

จัดจ้าง และสัญญาใด ๆ ที่มีการดำเนินการ โดยห้ามทำสัญญาใดที่มีข้อความห้ามมิให้เปิดเผยข้อความหรือข้อตกลงในสัญญา เว้นแต่ข้อมูลที่ได้รับควบคุมโดยกฎหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

1. ความหมายของการบริหาร

เนื่องจากศาสตร์ของการบริหารนั้นเป็นศาสตร์ในด้านสังคมศาสตร์ประยุกต์ (Applied Social Science) จึงสามารถให้ความหมายไว้ได้หลายลักษณะหลายแง่หลายมุม มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหาร ดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 56) ได้ให้ความหมายว่า “การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resources) มาประกอบกัน

ตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ”

ธีระ รุญเจริญ (2532 : 18) กล่าวว่า การบริหารคือการทำงานให้สำเร็จโดยการเตรียมล่วงหน้าไว้ก่อน ไม่ว่าจะเป็แผนการบริหารงานและทรัพยากรสนับสนุน ดังนั้น การบริหารจึงเป็นงานที่เกี่ยวกับคนและงาน โดยมีจุดมุ่งหมายคือความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

บุญชนะ อัดถากร (2532 : 25) ได้ความเห็นว่าการบริหาร คือ การอำนวยการให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2540 : 2-3) กล่าวว่า “ การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคล (Group) ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ฉะนั้นคำว่าบริหารงานนี้จึงใช้กันกับการแสดงให้เห็นในลักษณะการบริหารงานแต่ละประเภทได้เสมอแล้วแต่กรณีไป แต่ถ้าเป็นการทำงานโดยบุคคลเดี่ยว เราเรียกว่าการทำงานเฉย ๆ เท่านั้น”

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2542 : 444) ให้ความหมายการบริหารว่าการบริหาร คือ กระบวนการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอน การการบริหาร คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร(Organizing) 3) การชี้นำ (Leading) 4)การควบคุม (Controlling) ซึ่งจากความหมายดังกล่าวมีสำคัญ 3 คำ คือ กระบวนการทรัพยากรการบริหาร และวัตถุประสงค์

บาร์นาด (Barnard. 1956 : 28) ให้ความหมายของการบริหารไว้สั้น ๆ ว่าการบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยบุคคลอื่น

กล่าวโดยสรุป จากความหมายของการบริหารที่ได้นำเสนอไว้ จะเห็นได้ว่าการบริหารมีลักษณะสำคัญ 6 ประการ คือ

1. การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
2. การบริหารอาศัยปัจจุบัณบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด
3. การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
4. การบริหารมีลักษณะดำเนินการเป็นกระบวนการ
5. การบริหารมีลักษณะบริหารงานร่วมกันของบุคคล ฉะนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่ม (Group Cooperation)

6. การบริหารเป็นลักษณะเป็นการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล (Rational)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

เนื่องจากผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งของหน่วยงาน เพราะต้องบริหารองค์กรให้เกิดผลตามเป้าหมายแต่จะบริหารอย่างไร เมื่อไร โดยใครนั้น เป็นยุทธศาสตร์ของแต่ละคนผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดทฤษฎีการบริหารที่สำคัญ ๆ ของนักทฤษฎีการบริหารเสนอไว้ดังนี้

ระวัง เนตรโพธิ์แก้ว (2535 : 42) ได้กล่าวถึง การบริหารโดยเน้นที่หน้าที่มีลักษณะเป็นวงจรที่สำคัญ ดังนี้

1. การวางแผน หมายถึง การกำหนดแนวทางในการทำงาน
2. การจัดองค์การ หมายถึง การจัดหน่วยงานหรือส่วนงานรวมทั้งการบรรจุคนเข้าทำงาน
3. การสั่งการ หมายถึง การกำหนดวิธีการทำงานรวมถึงการใช้อำนาจที่จะสั่งให้พนักงานปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ
4. การควบคุม หมายถึง กลยุทธ์ในการที่จะอำนวยความสะดวกให้มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

จะเห็นได้ว่า แนวคิดของนักคิดทางการบริหารมีลักษณะคล้ายกันเป็นส่วนใหญ่คือ มีวัตถุประสงค์เพื่อความสำเร็จของงาน แต่วิธีการอาจแตกต่างกันบ้าง ทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้นำมากล่าวไว้เช่น ทฤษฎีของเทเลอร์ ที่เน้นที่กระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์ เวเบอร์ เสนอแนวทางที่เป็นระบบราชการ และท่านอื่น ๆ ได้เสนอแนวทางที่ให้คำนึงถึงผู้ปฏิบัติงานไว้ด้วยรวมทั้งแนวคิดด้านการบริหารของนักวิชาการของไทยด้วย

เทเลอร์ (Taylor. 1911 : 107-109) ท่านผู้เป็นบิดาของการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ เขาเน้นการบริหารที่เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทำงานเพื่อผลงานไม่ใช่วิธีการแบบเดิม ๆ ที่ทำมา และหน้าที่ของผู้บริหารนั้นจะต้องแสวงหาวิธีการบริหารที่ดีที่สุดเพียงวิธีเดียว (The One Best Way) สิ่งที่เทเลอร์ให้ความสนใจมากที่สุด คือ การศึกษาเรื่อง “เวลาและการเคลื่อนไหว” (Time and Motion) หมายความว่า การทำงานแต่ละขั้นต้องควบคุมเวลาและวางท่าทางการทำงานให้คล่องตัว อย่างไรก็ตามเทเลอร์เองไม่สนใจความรู้สึกของคนทำงานไม่มีการเสริมกำลังใจ ไม่มีการจูงใจ แต่ควบคุมเป้าหมายและเวลาเสมือนคนเป็นเครื่องจักร

ฟาโยล์ (Fayol. 1949 : 39-40) ท่านผู้นี้เป็นนักอุตสาหกรรมที่มีชีวิตระเบียบวินัยมาก ได้ศึกษาหน้าที่ของการบริหารหรือขององค์การบริหาร และได้เสนอไว้ว่าหน้าที่ในการบริหารนั้นเป็นหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อกัน ดังนี้

1. การแบ่งงานกันทำตามความสามารถ
2. อำนาจหน้าที่ลดหลั่นกัน
3. มีวินัย
4. มีเอกภาพในการบังคับบัญชา
5. ยึดหลักประโยชน์ส่วนรวม
6. ค่าตอบแทนต้องเป็นธรรม
7. หลักการรวมอำนาจ
8. หลักสายการบังคับบัญชา
9. ยึด ระเบียบ กฎ คำสั่ง
10. ความเสมอภาค
11. เสถียรภาพในการทำงาน
12. ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
13. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
14. การกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายเดียวกัน

จากนั้น Fayol ยังเน้นเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command)

เป็นหลักการสำคัญอีกด้วย

กูลิก และ เฮอร์วิก (Gulick and Urwick. 1963 : 170-171) ทั้งสองท่านเป็นเจ้าสำนักบริหารที่เน้นเรื่องระบบและรูปแบบ โดยเสนอทฤษฎีการบริหารที่โด่งดังมากคือ “POSCORB” เป็นทฤษฎีที่ใช้กันมากเพราะเป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอน 7 ขั้นตอน ดังนี้

P = Planning หมายถึง การวางแผนการทำงาน

O = Organizing หมายถึง การจัดองค์การหรือการจัดโครงการขององค์การ

S = Staffing หมายถึง การจัดคนเข้าทำงานโดยจัดคนที่มีความสามารถเหมาะสมกับงาน

D = Directing หมายถึง การอำนวยความสะดวกให้งานลุล่วงตามแผนงานที่กำหนดไว้

Co = Co-ordinating หมายถึง การประสานงานเพื่อให้การบริหารงานราบรื่นสามารถแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว

R = Reporting หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้เกี่ยวข้องหรือผู้สนใจได้รับทราบ

B = Budgeting หมายถึง การงบประมาณ โดยศึกษาวิธีการในการบริหารงบประมาณและการเงิน

แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber, 1968 : 140) ได้กำหนดแนวทางในการบริหารไว้อย่างชัดเจน 7 ประการ โดยเน้นที่การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและสายการบังคับบัญชาและสาระของการบริหารงาน ดังนี้

1. มีการกำหนดหน้าที่แน่นอนของแต่ละคน
2. มีการบังคับบัญชาเป็นขั้นตอนลดล้นกันลงไป
3. มีกฎเกณฑ์วางไว้เป็นแบบแผนปฏิบัติและยึดเป็นธรรมเนียม
4. การปฏิบัติงานยึดหลักความถูกต้องและยุติธรรม โดยไม่ยึดตัวบุคคล
5. ใช้ระบบคุณธรรมในการเลือกคนเข้าสู่องค์กร
6. ยึดหลักประสิทธิภาพของงานและส่งเสริมคนทำงานดี
7. องค์กรราชการต้องต่อเนื่องและหยุดยั้งไม่ได้

จากแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักที่สำคัญประการแรกของผู้บริหาร คือ การวางแผน นั่นคือ การกำหนดเป้าหมายว่าต้องการอะไรเกิดขึ้นที่ไหนเมื่อไร โดยใครและด้วยวิธีการอย่างไร หลังจากนั้นหน้าที่สำคัญถัดมาคือ การจัดองค์กรซึ่งเป็นเรื่องของการแบ่งงานการจัดสายบังคับบัญชา และการคัดเลือกสรรหาบุคลากร ให้มาปฏิบัติหน้าที่ตามแผนงานหน้าที่หลักสำคัญต่อมา คือ การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การทำงาน การรายงานและการจัดงบประมาณ

องค์กรบริหารส่วนตำบล

องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) จุดมุ่งหมายของการจัดตั้งองค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546) ซึ่งได้บัญญัติให้ยกฐานะเป็นสภาตำบลที่มีรายได้ในปีงบประมาณ

ที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท โดยไม่รวมเงินอุดหนุน เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่นจูงม่งหมายสำคัญของการจัดตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบล ก็เพื่อให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถรับรองการกระจายอำนาจ ไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น และพัฒนาไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบเทศบาล การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลที่จะยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำ จึงมีบทบัญญัติที่กำหนดให้มีการยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีเงื่อนไข ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบล อาจรวมกับหน่วยการบริหารส่วนตำบล ที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ได้ ตามเจตนารมณ์ของประชาชน ในเขตตำบลนั้น
2. องค์การบริหารส่วนตำบล อาจรวมกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น
3. องค์การบริหารส่วนตำบลใด มีจำนวนประชากรทั้งหมดไม่ถึง 2,000 คน เป็นเหตุให้ไม่สามารถบริหารงานพื้นที่นั้น ให้มีประสิทธิภาพได้ ให้กระทรวงมหาดไทย ประกาศยุบองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว โดยให้รวมพื้นที่เข้าองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน หรือให้รวมพื้นที่เข้ากับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น

1. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งโครงสร้างองค์การออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สภาอบต.) เป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งประชาชนโดยตรง ในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ของหมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 คน ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 2 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 3 คน เขตเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ เขตหมู่บ้าน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองประธานสภาองค์การ

บริหารส่วนตำบล 1 คน มีหน้าที่ให้ความเห็นชอบ แผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และควบคุมการปฏิบัติงาน ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ของทางราชการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายก อบต.) เป็นองค์กรฝ่ายบริหาร เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ทำหน้าที่บริหาร กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับ และแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งมีหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจแต่งตั้งผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

1.1 องค์ประกอบของ อบต. ตามกฎหมาย มีดังนี้

1.1.1 สภา อบต. เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของ อบต. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบัญญัติ พิจารณาความเห็นชอบกิจการสำคัญของ อบต. โดยใช้มติของที่ประชุมสภา อบต. เป็นหัวหน้าอำนาจหน้าที่ของสภา อบต. มีดังนี้

1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา อบต. เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการของ อบต.

2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ของ อบต.

3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายก อบต. ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนา อบต. ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ สภา อบต.ประกอบด้วย

3.1) สมาชิกสภา อบต. (จำนวนตามโครงสร้าง อบต.) มีหน้าที่ ดังนี้

3.2) เข้าร่วมประชุมสภา อบต. อภิปรายแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาอบต. และลงมติในประเด็นต่าง ๆ

3.3) ปฏิบัติตามหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของสภา อบต.

3.4) เสนอร่างข้อบัญญัติ อบต.

3.5) ตั้งกระทู้ถามนายก อบต. หรือรองนายก อบต. อันเกี่ยวกับ
ในหน้าที่

3.6) เสนอบัญญัติขอเปิดอภิปรายทั่วไป นายก อบต. โดยไม่มีการ
ลงมติด้วยจำนวน ไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภา อบต. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

3.7) ขอเปิดประชุมวิสามัญด้วยจำนวน ไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน
สมาชิกสภา อบต. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

3.8) หน้าที่อื่น ๆ ตามกฎหมายกำหนด หรือในฐานะผู้แทน
ประชาชนในหมู่บ้าน และของ อบต. นั้น

1.1.2 ประธานสภา อบต. 1 คน : เลือกจากสมาชิกสภา อบต. ให้นายอำเภอ
แต่งตั้งตามมติของสภา อบต. ดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภา อบต. หรือมีการยุบสภา อบต.
ประธานสภา อบต. มีหน้าที่ดำเนินการประชุมและดำเนินการอื่นให้
เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินกิจการของสภา อบต. ตามที่กฎหมายกำหนด
- 2) เป็นประธานของที่ประชุมสภา อบต. เว้นแต่ในขณะที่ยกสภา

อภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติในที่ประชุมสภา อบต.

- 3) บังคับบัญชาการงานในสภา อบต.

- 4) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภา อบต.

- 5) เป็นผู้แทนสภา อบต. ในกิจการภายนอก

- 6) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือตามที่กำหนด

ไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

1.1.3 รองประธานสภา อบต. 1 คน : เลือกจากสมาชิกสภา อบต. ให้
นายอำเภอแต่งตั้งตามมติของสภา อบต. ดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภา อบต. หรือมีการยุบ
สภาอบต. เช่นเดียวกับประธานสภา อบต. รองประธานสภา อบต. มีหน้าที่ช่วยประธานสภา
อบต. ปฏิบัติการตามหน้าที่และกระทำการตามที่ประธานสภา อบต. มอบหมาย : ในกรณีที่
ไม่มีประธานสภา อบต. หรือประธานสภา อบต. ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือ
ไม่ปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานสภา อบต. ปฏิบัติหน้าที่แทน

1.1.4 เลขานุการสภา อบต. 1 คน : ซึ่งสภา อบต. เลือกจากปลัด อบต. หรือ
สมาชิกสภา อบต. เลขานุการสภา อบต. มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ และจัดการประชุม

และงานอื่นใดตามที่ประธานสภา อบต. มอบหมาย และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย
ข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้เลขานุการสภา อบต. มีหน้าที่
ดังต่อไปนี้

- 1) แจกนิตยสารประชุมสภา อบต. ตามคำสั่งของประธานสภา อบต.
- 2) ชี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการ
หรือแนวทางปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการของ อบต. ต่อที่ประชุมสภา อบต.
- 3) ช่วยเหลือประธานสภา อบต. จัดทำระเบียบวาระการประชุมสภา
อบต.
- 4) เชิญประธานสภา อบต. ชำครวปฏิบัติหน้าที่
- 5) จัดทำรายงานการประชุมสภา อบต.
- 6) เก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร หรือเอกสารของสภา อบต. แต่จะเปิดเผยได้
ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภา อบต.
- 7) ช่วยเหลือประธานสภา อบต. ในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- 8) ช่วยเหลือประธานสภา อบต. ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสภา
อบต.
- 9) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดว่าในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย
ข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น หรือกระทำกิจการอื่นตามที่ประธานสภา อบต. มอบหมาย
การปฏิบัติหน้าที่ของสภา อบต.

การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสภา อบต. จะเกิดจากการประชุมสภา
อบต. และมติของที่ประชุมสภา อบต. ซึ่งในปีหนึ่งจะมีการประชุม ดังนี้

- 1) สมัยประชุมสามัญสภา อบต. : ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ 2
สมัย หรือหลายสมัยแล้วแต่สภา อบต. จะกำหนด แต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย ๆ ละไม่เกิน 15 วัน แต่
ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับ อนุญาตจากนายอำเภอ โดยต้องมีกำหนดให้มีการ
ประชุมในเดือนกุมภาพันธ์สมัยหนึ่งและในเดือนสิงหาคมสมัยหนึ่ง
- 2) สมัยประชุมวิสามัญสภา อบต. : นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อ
เห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ของอบต. ประธานสภา อบต. นายก อบต. หรือสมาชิกสภา
อบต. มีจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก อบต. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ สามารถทำคำขอ
ร้องยื่นต่อนายอำเภอขอให้เปิดประชุมวิสามัญ ถ้าเห็นสมควรให้นายอำเภอ เรียกประชุมวิสามัญ
ได้ สมัยประชุมวิสามัญให้กำหนดไม่เกิน 15 วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับ

อนุญาตจากนายอำเภอ

1.1.5 นายก อบต. คือ หัวหน้าผู้บริหาร อบต. เป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบการบริหารราชการของ อบต. ตามกฎหมายและเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างของ อบต.

1) การเลือกตั้งและการดำรงตำแหน่งของนายก อบต.

อบต. มีนายก อบต. 1 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น : ดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้

2) ผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของนายก อบต. มีดังนี้

2.1) รองนายก อบต. : นายก อบต. สามารถแต่งตั้งรองนายก อบต. ซึ่งมีใช้สมาชิกสภา อบต. ได้ไม่เกิน 2 คน

2.2) เลขานุการนายก อบต. : นายก อบต. สามารถแต่งตั้งเลขานุการนายกอบต. จากผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภา อบต. หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้ 1 คน อำนาจหน้าที่ของนายก อบต. ก่อนเข้ารับหน้าที่ นายก ต้องแถลงนโยบายต่อสภา อบต. โดยไม่มีการลงมติหากไม่สามารถดำเนินการ ได้ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งต่อสมาชิกสภา อบต. ทุกคน และจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา อบต. เป็นประจำปีมีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 59 แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบล และ อบต. พ.ศ. 2537 ดังนี้

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารงานของ อบต. ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนา อบต. ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของ อบต.

3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายก อบต. และเลขานุการนายก อบต.

4. วางระเบียบเพื่อให้งานของ อบต. เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ อบต.

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และ

กฎหมายอื่น

7. ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการของ อบต. ตามกฎหมายและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างของ อบต.

8. นายก อบต รองนายก อบต. หรือผู้ซึ่งนายก อบต. มอบหมายมีสิทธิเข้าประชุมสภา อบต. และมีสิทธิเข้าประชุมสภา อบต. และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตน ต่อที่ประชุมแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

9. กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานสภา อบต. หรือสภา อบต. ถูกยุบเพราะไม่สามารถจัดให้มีการประชุมสภา อบต. ครั้งแรกได้ภายใน 15 วัน นับแต่ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภา อบต. หรือมีการประชุมแต่ไม่สามารถเลือกประธานสภา อบต. ได้หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้ล่าช้าไปจนกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการ หรือราษฎร นายก อบต. จะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อได้เลือกประธานสภา อบต. แล้วให้เรียกประชุมสภา อบต. เพื่อให้ให้นายก อบต. แถลงนโยบายโดยไม่มีการลงมติภายใน 15 วัน นับแต่วันที่มีการเลือกตั้งประธานสภา อบต.

10. กรณีนายก อบต. ปฏิบัติการที่อาจเสียหายแก่ อบต. หรือเสียหายแก่ราชการ และนายอำเภอได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่ระอช้าไม่ได้ นายอำเภอมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายก อบต. ไว้ตามที่เห็นสมควรได้ แล้วรีบรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน 15 วันเพื่อวินิจฉัยตามที่เห็นสมควร โดยเร็ว การกระทำของนายก อบต. ที่ฝ่าฝืนคำสั่งนายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าว ไม่มีผลผูกพันกับ อบต.

11. เป็นผู้เสนอร่างข้อบัญญัติ อบต. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาในการปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติ อบต.

1.1.6 องค์ประกอบของ อบต. ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

- 1) สภา อบต. : ฝ่ายนิติบัญญัติ
- 2) นายก อบต. : ฝ่ายบริหาร
- 3) พนักงานส่วนตำบล : ฝ่ายราชการประจำ
- 4) ประชาชนในเขต อบต. เป็นศูนย์กลางการพัฒนา และมีส่วนร่วม

ดำเนินการ

5) ฝ่ายกำกับดูแล อบต. : นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้ง 5 ฝ่าย ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตามกรอบอำนาจหน้าที่อย่างมีสมดุล อบต. จึงจะพัฒนาอย่าง ยั่งยืนและเข้มแข็ง

1.2 การบริหารงานบุคคลของ อบต.

นายก อบต. เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างของ อบต. ปลัด อบต. เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างของ อบต. รองจากนายก อบต. และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของ อบต. ให้เป็นไปตามนโยบาย หรือตามที่ นายกอบต. มอบหมายการบริหารงานบุคคลของ อบต. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ ปัจจุบัน (พ.ศ.2540) ได้กำหนดสาระสำคัญเพื่อออกกฎหมาย ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วน ท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. การแต่งตั้งและการให้พนักงานและลูกจ้างของ อบต. พ้นจากตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น และต้องได้รับความ เห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลก่อน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

2. คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลตาม (2.1) จะต้องประกอบด้วยผู้แทน ของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนของ อบต. และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมาย บัญญัติโดยมีจำนวนเท่ากัน

3. การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษ พนักงาน และลูกจ้างของ อบต. ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติการบริหารงานของ อบต. มีขั้นตอน ดังนี้ (บัญญัติ พุ่มพันธ์. 2548 : 11 - 39)

3.1 การจัดทำแผนพัฒนา อบต. : แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและ แผนพัฒนา 3 ปี ของ อบต.

3.2 การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเพิ่มเติม : โดยใช้แผนพัฒนา 3 ปี ของ อบต. เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย

3.3 การจัดเก็บรายได้และภาษีของ อบต. และการจัดหาแหล่ง งบประมาณอื่นเพื่อให้มีการปฏิบัติตามข้อบัญญัติงบประมาณและแผนงาน โครงการที่กำหนด ไว้ในแผนพัฒนา 3 ปี

3.4 การดำเนินการบริหาร โครงการพัฒนา : ได้แก่การจัดซื้อ/จัดจ้าง เอกชน หรือหน่วยงานราชการให้บริหารงานตามโครงการ หรือ อบต. ดำเนินการเอง : การเบิก จ่ายเงินงบประมาณ

3.5 การตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการ

3.6 การรายงานผลการบริหารงานอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม บทบัญญัติของกฎหมาย ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ดังนี้

3.6.1 หน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องกระทำ

- 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 3) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3.6.2 หน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบล อาจพิจารณาจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
- 5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
- 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 7) บำรุงและส่งเสริม การประกอบอาชีพของราษฎร

8) การคุ้มครอง ดูแล รักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติ
ของแผ่นดิน

9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วน
ตำบล

10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

12) การท่องเที่ยว

13) การผังเมือง

3.6.3 ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีความสำคัญดังนี้ (บัญญัติ พุ่มพันธ์. 2548 : 11 - 39)

1) เป็นองค์กรตามกฎหมายที่ทำหน้าที่บริหารจัดการพัฒนา
ตำบล หมู่บ้าน และชุมชนตามนโยบายกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น

2) เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนฐานราก มีความอิสระ
และมีความคล่องตัวในการบริหารงานภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด ทำให้สามารถแก้ไข
ปัญหา อำนวยความสะดวก และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

3) เป็นองค์กรที่มีผู้แทนประชาชนเข้าไปบริหารงานทั้งฝ่ายนิติ
บัญญัติ คือ สมาชิก สภา อบต. และฝ่ายบริหาร คือ นายก อบต. ด้วยการเลือกตั้งโดยตรงของ
ประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาตำบล หมู่บ้านตรงกับ ความ
ต้องการอันแท้จริงของประชาชน

4) เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ การปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย ในทางปฏิบัติแก่ประชาชนในขอบเขตที่ไม่กว้างขวางมากนัก ทำให้ประชาชน
มองเห็นภาพรวมอย่างชัดเจน และมีส่วนร่วมได้ไม่ยาก

5) เป็นการสร้างผู้นำทางการเมือง ที่จะเข้าสู่เวทีการเมืองใน
ระดับต่าง ๆ รวมทั้งในระดับชาติต่อไป

6) เป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ตาม
ระบอบประชาธิปไตย

3.6.4 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ถึง

(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546) บัญญัติเรื่องรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังต่อไปนี้

1) ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ภาษีธุรกิจเฉพาะ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการขายสุรา ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นพนัน อากรรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล อากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติที่มีมูลค่าเพิ่ม และค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนด

2) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

3) รายได้จากทรัพย์สินและรายได้อื่น ๆ ได้แก่ รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล รายได้จากสาธารณูปโภค ขององค์การบริหารส่วนตำบล รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้รายได้อื่นตามที่รัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้ และรายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

4) เงินกู้ โดยมีหลักเกณฑ์ ได้แก่ กู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือ นิติบุคคล การกู้ตามข้อ (4.1) กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และการกู้ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

5) การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำใน 2 ลักษณะ คือ การกำกับดูแลการกระทำขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การกำกับดูแลโดยองค์การภายใน องค์การบริหารส่วนตำบล และการกำกับดูแลโดยองค์การภายในองค์การบริหารส่วนตำบล และการกำกับดูแลโดยองค์การภายนอกองค์การบริหารส่วนตำบล การกำกับดูแลภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการกำกับดูแล องค์การบริหารส่วนตำบล โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

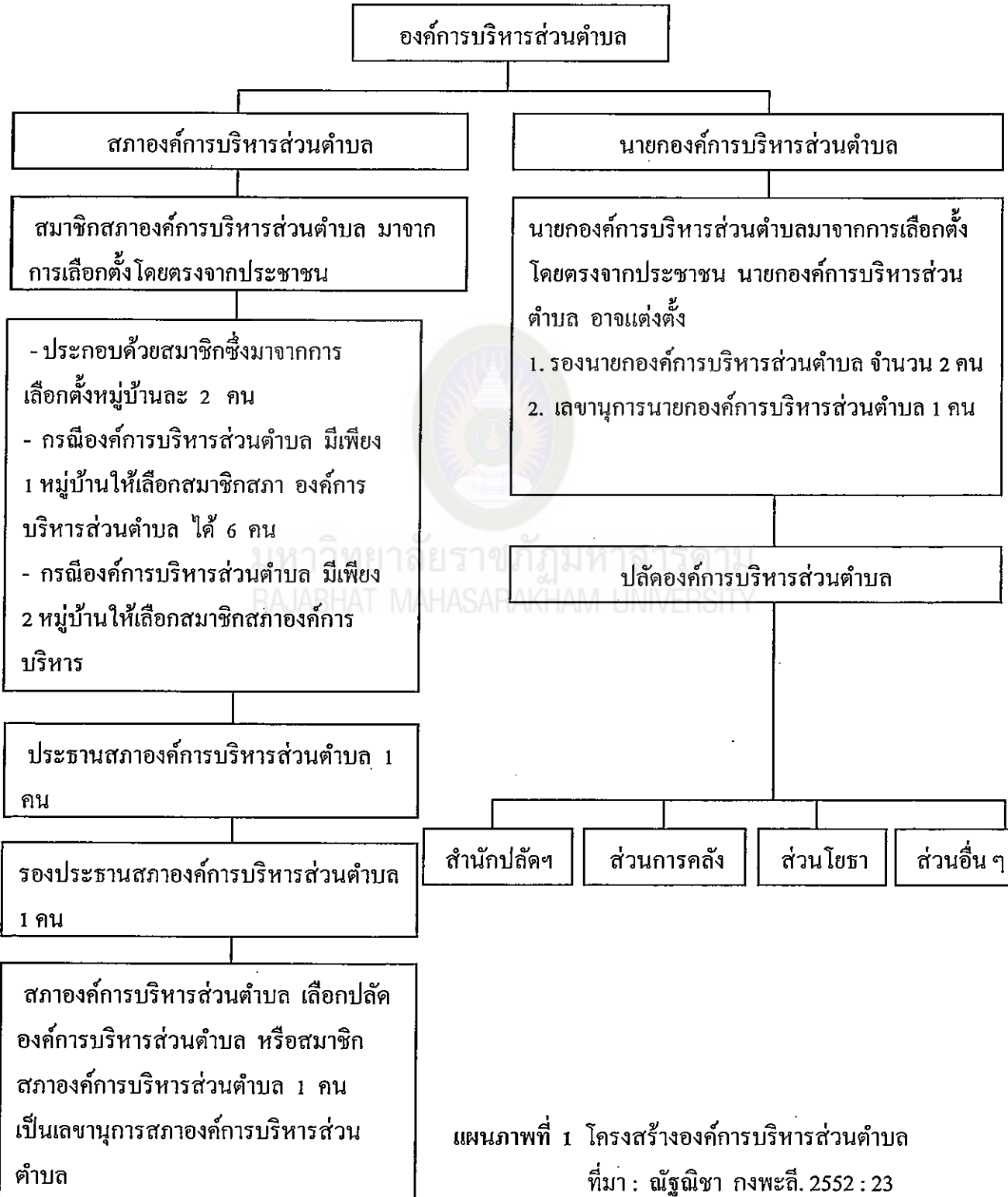
5.1) การกำกับดูแลก่อนกระทำการ ใช้มาตราต่าง ๆ ได้แก่ การอนุญาต การกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องขออนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก่อน การให้ความเห็นชอบ ก่อนนำแผนพัฒนาตำบลไปใช้ ก่อนนำร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ไปใช้เป็นข้อบังคับ ต้องขอความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การกำกับดูแลขณะทำการ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจควบคุม กำกับ ดูแล การบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามนโยบายแผนพัฒนา ตำบล กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของ ทางการ

5.2) การกำกับดูแลโดยองค์การภายนอกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การอนุมัติ โดยนายอำเภอ ตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ของร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งจัดทำในรูปของแผนงานหรือโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล หากเห็นว่าถูกต้องก็อนุมัติ แล้วส่งคืนให้นายองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อ และประกาศใช้ เป็นข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป แต่ถ้านายอำเภอเห็นสมควรให้แก้ไขประการใด สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องพิจารณาทบทวนภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับ งบประมาณรายจ่ายนั้น การอนุญาต ได้แก่ การอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการประชุมสมัยวิสามัญออกไปอีก หากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลออกไปอีก ตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนไม่ต่ำกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ได้ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอ การให้ความเห็นชอบ เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย ของร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติ ยืนยันตามร่างเดิม และเสนอต่อนายอำเภออีกครั้งหนึ่ง ซึ่งนายอำเภอจะต้องส่งร่างข้อบังคับนั้น ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติยืนยัน ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่เห็นชอบ ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายนั้น เป็นอันตกไป ถ้าเห็นชอบ นายอำเภอจะเป็นผู้ลงนามอนุมัติ นายองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ลงชื่อและประกาศใช้ เป็นข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายต่อไป นอกจากนั้น ยังให้นายอำเภอมีอำนาจเรียก สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายองค์การบริหารส่วนตำบลรองนายองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล มาชี้แจง หรือสอบสวน ตลอดจน เรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรวจสอบ ซึ่งช่วยให้ นายอำเภอสามารถใช้ มาตรการกำกับดูแลอื่น ๆ เป็นไปโดยถูกต้อง

สรุป องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. 2537 แก้ไข

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำ ซึ่งทำหน้าที่ในการบริหารงานตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546



2. แนวคิดการปกครองท้องถิ่น

2.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ได้มีนักวิชาการผู้ทรงวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518 : 13) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานทางการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจได้มีอำนาจในการปกครองและร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหารภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตอนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

วิญญู อังคนารักษ์ (2519 : 4) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองในรูปแบบลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้กับท้องถิ่นทำกันเองเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้ดำเนินไปอย่างประหยัคมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงกับความประสงค์ของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมิงบประมาณของตนเองและมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

ประทาน กงฤทธิศึกษากร (2536 : 5) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นสืบเนื่องมาจาก การกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้ เกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุม โดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

ร็อบสัน (Robson. 1953 : 101 ; อ้างถึงใน ประหยัค หงส์ทองคำ. 2526 : 10) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ตามสมควร อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องไม่มากจนมีผลกระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะองค์การปกครองท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตย องค์การปกครองมีสิทธิตามกฎหมาย และองค์การที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง

ฮอลโลเวย์ (Holloway. 1964 : 8 ; อ้างถึงใน ประหยัด หงส์ทองคำ. 2526 : 10) กล่าวว่า “ การปกครองตนเองของท้องถิ่น ” หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากร ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีอำนาจในการปกครองตนเอง มีการบริหารงานคลังของตนเองและมีสภาของท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

วิท (Wit. 1955 : 10 ; อ้างถึงใน ประหยัด หงส์ทองคำ. 2526 : 11) ได้ให้ความหมายว่า “ การปกครองท้องถิ่น ” หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางมีอำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันรับผิดชอบทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น จากคำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่นข้างต้น พอสรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยหน่วยการปกครองท้องถิ่น ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้ อำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจ และการดำเนินกิจการภายในขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้นและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

2.2 แนวคิดของการปกครองท้องถิ่น

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2526 : 25-26) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่น ได้รับการจัดตั้ง โดยกฎหมายและมีสภาพเป็นนิติบุคคล
2. หน่วยการปกครองท้องถิ่น ไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการเพราะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน
4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้โดยการอนุญาต จากรัฐเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า
5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และมีการควบคุมให้เป็นไปตามนโยบายของตน

6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับเพื่อกำกับ ให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย หรือตามความต้องการของท้องถิ่น แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

7. หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังคงอยู่ในการกำกับดูแลและรับผิดชอบของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนรวม

3.3 การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย

พูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล (2532 : 41- 43) ได้ชี้ให้เห็นว่าการปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย ดังนี้

1. องค์การปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน กล่าวคือ องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติมีกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้งเป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง
2. การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง จะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อนเพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้าง จะนำไปสู่ความเข้าใจในการเมืองในระดับชาติโดยง่าย
3. การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชน ด้วยเหตุที่ว่าการเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิดและเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติหากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอ ก็จะมีผลทำให้เกิดความคึกคักและมีชีวิตชีวาต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลาการเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น ดังนั้น เพื่อพิจารณาถึงการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จะเห็นได้ว่าเป็นไปตามแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวมาแล้วเช่นกัน

3. แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

3.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจไว้ดังนี้
 ประหยัด หงส์ทองคำ (2526 : 4-5) เสนอว่าการกระจายอำนาจปกครองนั้น
 นอกจากจะเป็นการแบ่งเบาราชการของรัฐบาลกลาง โดยมอบให้องค์การปกครองท้องถิ่นไป
 จัดทำแล้ว ยังเป็นการลดอำนาจของรัฐบาลกลาง ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ที่ได้มอบให้องค์การ
 ปกครองท้องถิ่นรับไปจัดทำด้วย ทั้งนี้เพราะเมื่อรัฐบาลกลางได้มอบหน้าที่ให้องค์การปกครอง
 ท้องถิ่นรับไปจัดทำแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นได้ผลดีรัฐบาล
 กลางจะต้องมอบอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่นั้นๆ ให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นด้วย โดย
 หลักการกระจายอำนาจปกครองนั้นมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. มีองค์การเป็นนิติบุคคลเป็นเอกเทศ การกระจายอำนาจปกครองนั้น
 จะต้องมียุติการเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การมีองค์การเป็นนิติ
 บุคคลต่างหากนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง องค์การเหล่านี้จะต้องมี
 งบประมาณของตัวเอง มีทรัพย์สิน หนี้สินของตนเอง และมีเจ้าหน้าที่เพื่อการปฏิบัติหน้าที่
 ของตนเอง เป็นต้น

2. องค์การนั้นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ (Autonomy)
 ความมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจาย
 อำนาจปกครอง เพราะถ้าองค์การนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องรอคำสั่งจาก
 รัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์การเช่นนี้ก็จะไม่มีลักษณะไม่คิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค
 ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ องค์การ
 ปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระ
 พอสสมควรในการกำหนดนโยบาย หรือการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่ก็มีข้อน่า
 สงสัยว่า อำนาจอิสระขององค์การปกครองท้องถิ่นนั้นจะต้องมีพอสสมควรไม่มากจนเกินไป
 จนทำให้เกิดความวาทะกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตย (Unity and Sovereignty) ของ
 ประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง องค์การปกครองท้องถิ่นมิใช่เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจ
 อธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่ควรมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ และให้มีองค์การที่
 จำเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติ และบริหารกิจการอันเป็นหน้าที่ของตนเท่านั้น

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่าง
 กว้างขวาง การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้นอาจจะทำได้หลาย

ระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆขององค์การปกครองท้องถิ่น เท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองตนเองของ ท้องถิ่นมากกว่านั้น เช่น สนใจที่จะเข้าฟังการประชุมสภาเทศบาล สนใจที่จะเอาใจใส่ดูแลการ ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือประชาชนบางคนอาจจะสนใจมากถึงกับสมัครเข้ารับ เลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้ได้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรม อันเป็นหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจจะทำได้

ลิขิต วีรเวทิน (2535 : 9) ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ โดย กล่าวไว้ว่าการกระจายอำนาจการปกครองมีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม สรุปได้ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบอบการปกครองแบบ ประชาธิปไตย เนื่องด้วยประชาธิปไตยต้องประกอบด้วยโครงสร้างส่วนบน คือ ระดับชาติ และ โครงสร้างส่วนฐาน คือ ระดับท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบการปกครองท้องถิ่น อย่างแท้จริงคือรากแก้วเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย

2. การกระจายอำนาจมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคม ในด้าน การพัฒนาชนบท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งจะมีลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นต้อง อาศัย โครงสร้างการปกครองตนเองในลักษณะที่มีความเป็นอิสระพอสมควร ซึ่งจะเกิดขึ้น ได้ก็ ต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

โกวิท พวงงาม (2546 : 28-29) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ (Decentralization) ว่ามี 2 รูปแบบ คือ

1. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจไปให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริหารสาธารณะภายในเขตท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเองพอสมควร

2. การกระจายอำนาจตามบริการ หรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลาง ไป ให้นำงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระ โดยปกติแล้วจะ เป็นกิจการซึ่งการจัดทำต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่ง

เป็นพิเศษ เช่น การสื่อสารวิทยุการกระจายเสียงและโทรทัศน์ การผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น
สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นหลักของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยมีหลักสำคัญ คือ การโอนอำนาจการปกครองส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นให้มีอำนาจดำเนินการเองโดยอิสระ โดยมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในทุกเรื่องเพื่อความผาสุกของท้องถิ่น โดยต้องมีตัวแทนของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในท้องถิ่นชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ

3.2 หลักการกระจายอำนาจ

หลักการกระจายอำนาจซึ่งกรมการปกครองได้ชี้ให้เห็น ดังกล่าวนี้นี้ว่า กรมการปกครอง (2539 : 25) ได้ชี้ให้เห็นว่าหลักการกระจายอำนาจมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์กรของรัฐบาลกลาง การมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์กรเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง
2. มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติงาน ความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจ เพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรเช่นนี้ก็จะมิได้หนีไปจากหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้แต่ก็มีข้อสังเกตว่ามีอำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควรไม่มากจนเกินไปจนทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตยของประเทศหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการปกครองท้องถิ่นมิใช่สถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่ต้องมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้ และให้มีองค์กรที่จำเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหารกิจการอันเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ
3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้ที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้น อาจจะทำให้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเฉพาะการ ไปใช้สิทธิ์ออกเสียง

เลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือถึงกับเข้ารับสมัครเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อมีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจจะทำได้

4. มีงบประมาณของตนเอง องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเองรวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงานงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการทำให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจการจัดเก็บหรือบริหารรายได้ด้วยตนเองนั้นเป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้การบริหารและการบริหารประชาชน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

4. แนวคิดเกี่ยวกับประชาคม

4.1 ความหมายของประชาคม

คำว่า “ประชาคม” หรือ “ประชาสังคม” แปลจากภาษาอังกฤษว่า “Civil Society” คำว่า “Civil” หรือ “Civic” แปลว่า “พลเมือง” หรือบางครั้งแปลว่า “เมือง” ซึ่งทำให้หลายคนเข้าใจว่าเป็นกลุ่มที่อยู่เฉพาะในเมือง แต่ในที่นี้ civic หมายถึง “พลเมือง” นั่นคือ สังคมที่มีพลเมืองเป็นใหญ่ คำว่าเป็นใหญ่ในที่นี้หมายถึง เป็นอิสระ โดยมีความรับผิดชอบ มีความตระหนักถึงบทบาท มีข้อตกลงที่จะต้องร่วมกับรัฐในการที่จะดูแลทุกข์สุขของตนเอง สิ่งเหล่านี้เป็นแนวคิดของประชาชนในประเทศพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ต่อชุมชน ต่อรัฐ (วิชัย รูปจำดี และคณะ. 2542 :10)

ประเวศ วะสี (2539 : 1) ให้ความหมายของประชาคมว่าเป็นการที่ประชาชนกลุ่มหนึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีอุดมคติร่วมกัน หรือมีความเชื่อร่วมกัน ในบางเรื่อง มีการติดต่อสื่อสาร หรือรวมกลุ่ม มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีความรัก มีมิตรภาพ มีการเรียนรู้ในการกระทำหรือปฏิบัติบางสิ่งบางอย่าง และรวมถึงการมีการจัดการร่วมกัน สิ่งที่เกิดในชุมชนเหล่านี้ก่อให้เกิด 1) ความสุข เป็นความสุขของคนร่วมกัน จึงจะเกิดมีการแบ่งปันสิ่งต่าง ๆ ด้วยกัน 2) มีประสิทธิภาพที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จ ซึ่งเรื่องนี้หากมีมากในกลุ่ม จะทำอะไรก็สำเร็จได้ง่าย 3) มีการจัดการ เมื่อมีองค์กรเกิดขึ้น ย่อมมีความรับผิดชอบ จึงต้องมีการจัดการคือเป็นการจัดให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน และจะก่อให้เกิดพลังที่มีคนบอกว่า “การจัดการทำให้สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เป็นไปได้” (Management Makes the Impossible Possible) และทำให้ชุมชนมีความยั่งยืน โดยหัวใจของการพัฒนาที่ยั่งยืนอยู่ที่การจัดการชุมชน ประกอบด้วย 1) การรวมตัวของชุมชน 2) การเรียนรู้ต้องเป็น Active Learning ไม่เป็น Teaching 3) ความรู้ คือ

ต้องมีการเรียนรู้ และทำให้ความรู้นั้นมีประโยชน์ พยายาม ทำเพื่อส่วนรวม ลดความเห็นแก่ตัว ซึ่งเป็นธรรมชาติสูง มนุษย์เราควรมี การบูรณาการความรู้ เพื่อก่อให้เกิดความรู้ที่หลากหลาย ยิ่งใหญ่ ไม่เป็นความรู้แต่เพียงด้านใดด้านหนึ่ง ถ้าบูรณาการเข้าด้วยกันจะเกิดเป็นความรู้ที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งได้แก่ความรู้ทางศาสนา ความรู้ทาง วิทยาศาสตร์ความรู้เรื่องชุมชน ความรู้การจัดการ เป็นต้น

ชยอนันต์ สมุทวณิช (2539 : 4) ได้ให้ความหมายของ Civil Society ว่าเป็น การรวมส่วนของสังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เข้ามาเป็นหุ้นส่วนกัน (Partnership) ไม่ใช่ผู้นำ (Leadership) เป็นเรื่องของการมีส่วนร่วม (Participation) ไม่ใช่เรื่องตัวแทน (Representation)

ธีรยุทธ บุญมี (2536 : 1) ได้ให้ความหมายว่า ลักษณะของสังคมที่เข้มแข็ง นั้นมีลักษณะการกระจาย (Diffuse) พลังทางสังคมมาจากทุก ๆ ส่วน ทุกวิชาชีพ ทุกระดับ ภายใต้อาณัติของภูมิภาคของประเทศ มีกลุ่มองค์กรหลากหลายที่ทำตัวให้เข้มแข็ง ไม่จำเป็นต้องมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง หรือเป้าหมายทางการเมืองเหมือนกัน

จะเห็นได้ว่า การสร้างประชาสังคมต้องอาศัยจินตนาการ (Imagination) อาศัยการสร้างวัฒนธรรม อาศัยหลักเกณฑ์ หลักการร่วมมือในการแก้ไขความขัดแย้ง ต้องมีความเชื่อใจกัน (Trust) โดยเฉพาะความเชื่อใจซึ่งกันและกัน (Interpersonal Trust) คือ เชื่อใน “คนอื่นคน ไกล” เชื่อว่าทำแบบนี้กับเขา เขาก็จะทำแบบนี้กลับคืนกับเรา จนกระทั่งสามารถทำอะไรร่วมกับใครก็ได้ การที่รัฐทำอะไรทุกอย่างแทนชุมชน ทำให้ชุมชน ไม่เข้มแข็ง เพราะคอยให้รัฐจัดการให้ การที่จะทำให้ประชาสังคมเติบโตเข้มแข็งขึ้นมาได้ รัฐจะต้องหยุดการดำเนินการ ให้คงเป็นเพียงพี่เลี้ยงหรือแนะนำเท่านั้น

4.2 องค์ประกอบของประชาคม

พีรพล ไตรทศาวิทย์ (2547 : 25-30) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของประชาคม ในระดับต่าง ๆ ไว้ดังนี้

4.2.1 องค์ประกอบประชาคมหมู่บ้าน

1) ตัวแทนฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกอบต. ในหมู่บ้าน
กรรมการหมู่บ้าน 3 คน

2) ตัวแทนฝ่ายกลุ่มประชาชน ผู้แทนกลุ่มอาชีพทุกกลุ่ม ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกร กรก้าวน้ำ ปราชญ์หมู่บ้าน ผู้แทนกลุ่มแม่บ้าน พระที่ชาวบ้านศรัทธา ครู โรงเรียนในหมู่บ้าน 1 คน อสม. อาสาพัฒนาชุมชน อาสาสมัครประชาสงเคราะห์ สมาชิก

อปพร. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ที่มีอยู่อาศัยในหมู่บ้าน) ผู้แทนธุรกิจเอกชน ที่อยู่ในหมู่บ้าน องค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ กรณีองค์ประกอบของประชาคมหมู่บ้านมีน้อยให้ เลือกตัวแทนจากกลุ่มบ้านในหมู่บ้านแทน เช่น คัดเลือกตัวแทนคุ้มในหมู่บ้าน ฯลฯ

4.2.2 องค์ประกอบประชาคมตำบล

- 1) ประธาน อบต.
- 2) ตัวแทนของประชาคมหมู่บ้าน ๆ ละ 10% แต่ไม่น้อยกว่า 7 คน

ได้แก่

- 3) ผู้ใหญ่บ้าน (จำนวน 1 คน)
- 4) สมาชิก อบต. (ประชาคมหมู่บ้านละ 2 คน)
- 5) ผู้แทนฝ่ายประชาชนที่ประชาคมหมู่บ้านคัดเลือก (อย่างน้อย ประชาคมหมู่บ้านละ 4 คน) ประธานและเลขานุการ มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกประชาคม

4.2.3 องค์ประกอบของประชาคมอำเภอ

- 1) ประธาน อบต.
- 2) กำนัน
- 3) ผู้ที่ประชาคมตำบลคัดเลือก
- 4) ผู้แทนสมาชิก อบต. ตำบลละ 2 คน
- 5) ผู้แทนกลุ่มประชาชน ตำบลละ 6 คน
- 6) ตัวแทนของเทศบาลทุกเทศบาลในเขตพื้นที่อำเภอ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ในเขตชุมชนเมือง 3 คน จำนวนสมาชิก อาจปรับให้ลดลงได้กรณีอำเภอที่มีขนาดใหญ่ ต้องตรวจสอบ ให้มั่นใจได้ว่า ได้กลุ่มหลักและได้ผู้แทนกลุ่มตัวจริง (ซึ่งเป็นการทดสอบว่า ข้าราชการที่เป็นผู้ประสาน รวมตลอดถึงผู้บังคับบัญชาระดับอำเภอรู้จักคนในพื้นที่เพียงใด)

4.2.3 หน้าที่ประชาคมหมู่บ้าน/ ตำบล

- 1) การให้ข้อมูลในการกำหนดจุดมุ่งหมายของแผนพัฒนา อบต.
- 2) การให้ประชาคมร่วมคิดวิเคราะห์และร่วมจัดทำ โครงการ/กิจกรรม
- 3) ผลการประชุมหารือของประชาคมในเรื่องปัญหาการบริหารงานตาม โครงการ/กิจกรรมและแนวทางแก้ไขกับผู้รับผิดชอบแผนงานหรืออำเภอ
- 4) การให้ประชาคมร่วมติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตาม โครงการ/ กิจกรรมหากมีสิ่งต้องแก้ไขให้ดำเนินการทันที

4.2.4 บทบาทประชาคมหมู่บ้าน/ ตำบล ทำหน้าที่ตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้น ในตำบลหมู่บ้าน

- 1) นำปัญหาในหมู่บ้าน ตำบลไปหารือในที่ประชุม และรายงานให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตรวจสอบเพื่อให้แก้ไขได้ทันที่
- 2) เป็นองค์กรตรวจสอบการบริหารงานตามโครงการต่าง ๆ และรายงานอำเภอทราบ
- 3) เป็นเวทีให้ความเห็น และหาแนวทางแก้ไข กับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสำคัญ ๆ เช่น นาถุ้ง ยาเสพติด การตลาดของผลผลิตการเกษตร การท่องเที่ยว เป็นต้น
- 4) ให้ประชาคมมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ ในระยะต้นประมาณ 1-2 เดือนต่อครั้ง
- 5) คัดเลือกผู้แทนประชาคมไปร่วมเป็นประชาคมในระดับเหนือขึ้นไป

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

สภาตำบลกุดฉิม ได้รับการยกฐานะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิมตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนพิเศษ 82 ง ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2542 หน้า 11 ลำดับที่ 78

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านกุดฉิมกลาง ตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ห่างจากอำเภอธาตุพนมประมาณ 12 กิโลเมตร

1.2 เนื้อที่ (แสดงเนื้อที่โดยประมาณเป็นตารางกิโลเมตรและไร่) ตำบลกุดฉิม มีเนื้อที่ประมาณ 16.89 ตารางกิโลเมตร หรือ 10,556 ไร่

1.3 ภูมิประเทศ (แสดงภูมิประเทศของ อบต. กุดฉิม) ตำบลกุดฉิมมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านกุดฉิมกลาง
- หมู่ที่ 2 บ้านกุดฉิมพัฒนา
- หมู่ที่ 3 บ้านสร้างแห่
- หมู่ที่ 4 บ้านสร้างแห่

หมู่ที่ 5 บ้านกุดฉิมน้อย

หมู่ที่ 6 บ้านกุดฉิมเหนือ

หมู่ที่ 7 บ้านดงเจริญ

1.4 มีอาณาเขตติดต่อกับ

ทิศเหนือ	จดตำบลคอนนางหงส์	อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
ทิศใต้	จดตำบลพระกลางทุ่ง	อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
ทิศตะวันออก	จดตำบลแสนพัน	อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
ทิศตะวันตก	จดตำบลโพนทอง	อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม

1.5 จำนวนหมู่บ้าน มี 7 หมู่บ้าน อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เต็มหมู่บ้าน 7 หมู่บ้าน โดยแยกพื้นที่การปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน	ชื่อกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
		ชาย	หญิง	รวม		
1	กุดฉิมกลาง	347	344	691	175	นายณัฐวี พลเชียงขวาง
2	กุดฉิมพัฒนา	352	354	706	165	นายสีหนาท ละมุลมอญ
3	สร้างแห่	312	343	655	172	นายขนาด ไชโยธา
4	สร้างแห่	338	402	740	194	นายวุฒิชัย พิมพ์โคตร
5	กุดฉิมน้อย	329	360	689	177	นายโกศล บุญทจันทร์
6	กุดฉิมเหนือ	219	207	426	99	นางนิสา ไชยวงษ์
7	ดงเจริญ	276	284	560	136	นายธนู ไชยวงษ์
รวม		2,173	2,294	4,467	1,118	

1.6 ประชากร ประชากรทั้งสิ้น 4,467 คน แยกเป็นชาย 2,173 คน หญิง 2,294 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 264.47 คน/ตารางกิโลเมตร (ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม 2557 สำนักบริหารการทะเบียนอำเภอธาตุพนม กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

2. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.1 อาชีพหลัก (แสดงอาชีพของประชากรในเขต อบต.)

2.1.1 อาชีพหลัก ได้แก่ การทำนา

2.1.2 อาชีพรอง ได้แก่ การปลูกยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียและพันธุ์เบอร์เลย์
ยาเตอร์กิด ปลูกพริก ปลูกกระเทียม ปลูกหอมและค้าขายทั่วไป

2.2 หน่วยธุรกิจภายในเขต อบต.

ธนาคาร	-	แห่ง
โรงแรม	-	แห่ง
ปั๊มน้ำมัน	จำนวน 4	แห่ง
โรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อม	จำนวน 1	แห่ง
โรงสีขนาดย่อม	จำนวน 28	แห่ง

2.3 สภาพทางสังคม

2.3.1 การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง

โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง

โรงเรียน/สถาบันชั้นสูง - แห่ง

ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดประชาชน - แห่ง

2.3.2 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

วัด/สำนักสงฆ์ 6 แห่ง

มัสยิด - แห่ง

ศาลเจ้า 1 แห่ง

โบสถ์ 1 แห่ง

2.3.3 สาธารณสุข

โรงพยาบาลของรัฐขนาด - เต็ยง - แห่ง

สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน 1 แห่ง

สถานพยาบาลของเอกชน - แห่ง

ร้านขายยาแผนปัจจุบัน - แห่ง

อัตราการมี/ใช้ส้วมรดน้ำ 100 %

3. อำนาจหน้าที่การบริหารงานฝ่ายต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 ฝ่ายสภาขององค์การบริหารส่วนตำบล

มีหน้าที่ ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล, พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3.2 ฝ่ายบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

มีหน้าที่ บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับ และแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ, รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ อย่างน้อยปีละสองครั้ง และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

3.3 ฝ่ายข้าราชการประจำ

3.3.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานประชุม งานเกี่ยวกับการตราข้อบังคับตำบล งานนิติกร งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดทำข้อบังคับ งบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

3.3.2 กองคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีเงินได้ และการนำส่งภาษี การตัดโอนเงินเดือน การรายงานเงินคงเหลือ การจัดทำบัญชีทุกประเภท งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

3.3.3 กองช่าง ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบงานประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานการก่อสร้าง งานซ่อมบำรุงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

อรพินท์ สบโชคชัย และคณะ (2543 : บทคัดย่อ) คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอรูปแบบและแนวทางในการสร้างธรรมาภิบาลในระดับตำบลและหมู่บ้าน คณะผู้วิจัยได้เลือก อบต.ชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่ทำการศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร สมาชิกสภา อบต.และเจ้าหน้าที่อย่างขยันขันแข็งและต่อเนื่องจากการบริหารงานภาคสนามร่วมกับผู้ปฏิบัติระดับตำบลทำให้สามารถรวบรวมบทเรียนและแนวคิดจากการปฏิบัติจริง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการสร้าง อบต.ที่มีธรรมาภิบาลในภาคปฏิบัติเป็นสิ่งที่สามารถบริหารงานได้อย่างเป็นรูปธรรม อบต.ชมภู เลือกประยุกต์หลักธรรมาภิบาล 4 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า และหลักการมีส่วนร่วม ส่วนอีกสองหลักการคือ หลักความรับผิดชอบและหลักคุณธรรมยังไม่ได้ดำเนินการ สำหรับอีก 2 หลัก คือ หลักแห่งคุณธรรมและหลักแห่งความรับผิดชอบเป็นเรื่องของนามธรรมที่ต้องใช้การณรงค์และการสร้างจิตสำนึกในหลักการที่ทดลองแล้วสรุปได้ดังนี้

1. การสร้างหลักนิติธรรม หลักการนี้เน้นการกำหนดกฎ กติกา ระเบียบและข้อบังคับในระดับตำบลที่มีความชัดเจน ทันทสมัย เป็นธรรม เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของชุมชน

2. การสร้างหลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการวางแผน และการรับฟังความคิดเห็น แนวทางการบริหารงานของฝ่ายบริหารในส่วนของตำบลชมภูได้เปิดโอกาสให้ประชาชนที่สนใจเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา

3. การสร้างความโปร่งใส จะต้องมีการดำเนินการและตัดสินใจที่โปร่งใส พร้อมทั้งจะให้ประชาชนดูแล ตรวจสอบ และประชาชนเข้าถึงและได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้โดยสะดวก สมาชิกระดับตำบลมีความเข้าใจหลักการนี้และได้ร่วมมือกันเสนอกลไกเพื่อพัฒนาความโปร่งใสระดับตำบล ดังนี้

3.1 อบต.จัดตั้งหน่วยการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ที่สนใจข้อมูลการทำงาน ของ อบต.

3.2 การตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสของสมาชิก อบต. ซึ่งจะประกอบด้วยตัวแทนของชาวบ้าน โดยไม่มีสมาชิก อบต.อยู่ในคณะกรรมการ

4. การสร้างหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล การสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานและการพัฒนาของ อบต. จะสามารถนำไปสู่หลักความคุ้มค่าได้ หลักประสิทธิภาพเป็นหลักการที่ อบต. จะเน้นการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเริ่มจากการลดขั้นตอนการบริหารและเพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการแก่ประชาชน ดูแลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของตำบล-สมาชิก โดยเฉพาะการกำหนดวงเงินงบประมาณของโครงการต่าง ๆ และปัญหาจากราคากลาง โดย อบต.จะทบทวนและหาแนวทางการวิเคราะห์ และประเมินความคุ้มค่าหรือประสิทธิผลของการใช้จ่ายงบประมาณในโครงการต่างๆ เพื่อดูว่า โครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการ ไปแล้วนั้น ได้มีการนำไปใช้ประโยชน์คุ้มค่างบประมาณที่ อบต. ใช้จ่ายไปหรือไม่ โดยในอนาคต อบต.จะจัดให้มีการประเมินผลโครงการและกิจกรรมการพัฒนาดัง ๆ ของ อบต. โดยกำหนดให้มีการประเมินใน 2 ส่วน คือ

4.1 การประเมินลำดับความสำคัญของโครงการพัฒนาที่จะจัดสรรงบประมาณ และ

4.2 การกำหนดแนวทางการประเมินความคุ้มค่าของโครงการผู้ทำการประเมินควรเป็นกลุ่มประชาชนในชุมชนและใช้วิธีการประเมินอย่างง่าย ๆ โดย อบต.จะจัดให้มีการให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจถึงแนวทางการ ประเมินลำดับความสำคัญและประเมินความคุ้มค่าอย่างง่าย ความคิดริเริ่มนี้จะเป็นก้าวแรกของการนำไปสู่การติดตามประเมินผลการพัฒนาอย่างเป็นระบบในอนาคตและเป็นที่น่าสนใจคือกรอบแนวคิดในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ซึ่งนำไปสู่การสร้างสังคมที่โปร่งใสและมีภูมิคุ้มกันปัญหาการทุจริตได้อย่างยั่งยืน

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ธี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำว่า Good Governance มีความหมายหลากหลายตามกลุ่มผู้ใช้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มธรรมาภิบาลอำนาจนิยม กลุ่มธรรมาภิบาลเสรีนิยม และกลุ่มธรรมาภิบาลชุมชนนิยม แม้จะแตกต่างกันในส่วนกรอบความคิดแต่ทุกกลุ่มมีเป้าหมายตรงกันที่จะนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้เพื่อประโยชน์ของการปฏิรูปเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง ดังนั้นการเร่งรัดหาข้อยุติสำหรับกรอบความหมายของหลักธรรมาภิบาล โดยผสมผสานแนวคิดเพื่อสร้างหลักการที่ชัดเจนและมีเอกภาพซึ่งเป็นกรอบแม่บทในสร้างตัวชี้วัดที่มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องจำเป็น ส่วนการเรียนรู้การใช้ธรรมาภิบาลจากต่างประเทศ และการนำสาระที่เป็นข้อดีมาปรับใช้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตัวชี้วัด ธรรมาภิบาลแม้ในบางกรณีอาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับลักษณะบางประการของวัฒนธรรมไทยที่ไม่เอื้อ

ต่อการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในสังคมไทยแต่ก็อาจผ่อนคลายปัญหาดังกล่าวโดยมีการปรับให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของไทยนอกเหนือจากการให้ความสำคัญกับขั้นตอนการวิเคราะห์ความจำเป็นในการสร้างตัวชี้วัดธรรมาภิบาลและวงจรการสร้างตัวชี้วัดแล้ว ควรจะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลตัวชี้วัด การจัดทำฐานข้อมูลของตัวชี้วัด ธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการทบทวนจัดหมวดหมู่ตัวชี้วัดและการคัดเลือกดัชนีกลางของตัวชี้วัดที่เหมาะสม โดยรายงานนี้ยังได้เสนอตัวอย่างฐานข้อมูลที่สามารถจัดพิมพ์รายงานตัวชี้วัดได้หลายรูปแบบเช่น รายงานตัวชี้วัดที่จำแนกตามประเภทของประกอบ และด้านต่างๆ รายงานตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นในแต่ละปี รายงานแสดงจำนวนตัวชี้วัดและหมวดหมู่และหน่วยงานควรรนำไปใช้ และรายงานสรุปตัวชี้วัดที่ถึงกำหนดเวลาต้องทบทวนใหม่

ภาคภูมิ นิยมวิทย์พันธ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง อำเภอบางขัน จ.ตรัง จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า

1. ด้านนิติธรรม ในด้านนี้ขื่อนำสังเกตว่าประชาชนยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอข้อบังคับตำบล โดยส่วนใหญ่ประชาชนมักจะใช้วิธีการร้องเรียนผ่านสมาชิกหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้แก้ไขปัญหาที่ตนเองเผชิญอยู่ ซึ่งมีอยู่หลายปัญหาที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำไปประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาและได้ออกเป็นข้อบังคับตำบล ส่วนการอบรมเรื่องกฎหมายท้องถิ่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดงบังได้ดำเนินการในเรื่องนี้น้อย

2. ด้านคุณธรรม พบว่า คณะกรรมการบริหารและพนักงานส่วนตำบลไม่เคยถูกร้องเรื่องเรื่องทุจริตและให้บริการโดยไม่เลือกปฏิบัติ มีการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานที่มีความเป็นธรรมาภิบาล

3. ด้านความโปร่งใส พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดงบังได้จัดให้มีกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในหลายรูปแบบ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้บุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ เข้ามาศึกษาและตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ดงบัง

4. ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ในหลายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในตำบลดงบัง องค์การบริหารส่วนตำบล จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานและตรวจสอบ ดังที่พบในกิจกรรมป่าชุมชน การวางแผนพัฒนาตำบล 3 ปี

หรือวางแผนพัฒนาตำบลประจำปี รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการ ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง

5. ด้านความรับผิดชอบ พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรับผิดชอบต่อการประชุม โดยไม่ขาดการประชุมบ่อยครั้ง แต่ก็ยังมีบรรยากาศในการประชุมที่มีการแสดงความคิดเห็นหรือการซักถามยังไม่ทั่วถึงและองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับแผนพัฒนามากกว่าร้อยละ 70 องค์การบริหารส่วนตำบลคงบังให้ความสำคัญกับประชาชนที่มาใช้บริการเป็นอันดับแรก

6. ด้านความคุ้มค่า พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลคงบัง ได้ทำการจัดซื้อจัดจ้าง ได้ต่ำกว่าราคากลางที่ตั้งไว้ และได้จัดให้มีการตรวจการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ โดยมีหลายฝ่ายเป็นผู้ตรวจสอบ รวมถึงการเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการใช้งบประมาณได้ตลอดเวลา แต่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีการอบรมคณะกรรมการบริหารและพนักงานส่วนตำบลในเรื่องเทคนิควิธีการต่างๆ ค่อนข้างน้อย

ศุวกิจ ศรีปีดดา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม พบว่า สถาบันราชภัฏมหาสารคามมีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีค่าระดับการปฏิบัติงานเป็นร้อยละ 66.182 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มาจากหน่วยงานแตกต่างกันมี ความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน เช่นเดียวกัน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานของสถาบัน คือ ควรมีการทำงานโดยการมีส่วนร่วม มีความสามัคคีมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ กระจายอำนาจอย่างเสมอภาค พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและมีการประเมินผลงานที่เป็นระบบ

ในการพัฒนาองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญของธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาควรปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ตามลำดับความจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นธรรม
2. ความโปร่งใส
3. ความมีอิสระ
4. การมีส่วนร่วม
5. ความมีประสิทธิผล

6. ความคล่องตัว

นพพล สุรนักตรินทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาล มาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบกับธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. ต่างๆกัน และเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านขนาดของ อบต. และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของ อบต. พบว่า ประชาชนมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. ต่างๆกัน ส่วนปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจใน อบต. นั้น พบว่า ประชาชนมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ อบต. ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านขนาดของ อบต. ความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของ อบต.

พรทิพา สหกลจักร (2547 : 90-95) ศึกษาเรื่อง หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ในเทศบาลนครนนทบุรี : ความพร้อมในการนำมาใช้ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพร้อมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการนำระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) มาใช้ในเทศบาลนครนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานเทศบาลนครนนทบุรี จำนวน 368 คน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า พนักงานเทศบาลนครนนทบุรี มีความพร้อมในการนำ Good Governance มาใช้อยู่ในระดับปานกลางในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ ปัจจัยต่อไปนี้

1. กลยุทธ์เพื่อการสร้าง Good Governance
2. แนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิด Good Governance
3. มาตรการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสร้าง Good Governance

มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการนำ Good Governance มาใช้ทั้ง 6 ด้าน

รหัส แสงผ่อง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของกรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการบริหารพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของกรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเปรียบเทียบ

เพศ อายุ สถานภาพสมรสระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของกรรมการบริหารและสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบลตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนครั้งที่เข้ามาดำรง
ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล กับกระบวนการบริหารพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมา
ภิบาล พบว่า กรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี
มีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก โดยมี
“กระบวนการบริหารพัฒนาท้องถิ่นตามหลักคุณธรรม” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ
“กระบวนการบริหารพัฒนาท้องถิ่นตามหลักความคุ้มค่า” สำหรับค่าเฉลี่ยที่มีค่าต่ำสุดคือ
“กระบวนการบริหารพัฒนาท้องถิ่นตามหลักความรับผิดชอบ” กรรมการบริหารและสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา
อาชีพ และรายได้ ตำแหน่งของกรรมการบริหารและสมาชิกสภา จำนวนครั้งที่เข้ามาดำรง
ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล และระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน
มีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติกล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาตำบลของ
คณะกรรมการบริหาร อบต.คือ การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรม ประสบการณ์
ด้านการเมือง การประสานงานภายในคณะกรรมการบริหาร อบต. การประสานงานกับ
หน่วยงานอื่นและความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการวางแผน นอกจากนี้ปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสุขาภิบาล ได้แก่ ระดับ
การศึกษา รายได้ อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และหน้าที่
การได้รับการฝึกอบรมความเพียงพอด้านทรัพยากร ความสามารถของประธานกรรมการการ
ประสานงานของคณะกรรมการสุขาภิบาลและความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ
ศศิวิมล ธรรมเกษตร (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหาร
ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี การวิจัยนี้มี
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน
ตำบลในจังหวัดจันทบุรีและศึกษาเปรียบเทียบ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา
อาชีพ และรายได้ ของกรรมการบริหารส่วนตำบล ตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล
จำนวนครั้ง (สมัย) ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลกับประสิทธิภาพการ
บริหารตามหลักธรรมาภิบาลผลการศึกษาพบว่า

1. กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพในการ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบ “ด้านหลักการ

มีส่วนร่วม” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา “หลักความคุ้มค่า” และ “หลักคุณธรรม” ส่วนประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่ง จำนวนครั้งที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามา และระดับชั้นองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ส่วนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพสมรส และอาชีพแตกต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักการมีส่วนร่วมแตกต่างกันกล่าวคือ กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพสมรสมีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักการมีส่วนร่วมมากกว่า กรรมการบริหารที่โสด หม้าย หย่าร้าง แยกส่วนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประกอบอาชีพทำสวน ทำไร่ ทำนา มีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักการมีส่วนร่วมมากกว่ากรรมการบริหารที่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง และกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุระหว่าง 25 – 34 ปี มีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักคุณธรรมน้อยกว่า กรรมการบริหารที่มีอายุระหว่าง 35 – 39 ปี อายุระหว่าง 40 – 44 ปี และอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป

รัชนิย์ เค้ามิม (2548 : 49-52) ศึกษาเรื่อง ผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนรู้ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นมากที่สุด ผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องบริหารงานให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของรัฐ ได้กำหนดไว้ ในการบริหารงานดังกล่าว ยังต้องมีการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการ ของท้องถิ่น ได้อย่างแท้จริง การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา ผลการบริหารงาน ตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรและเพื่อศึกษาถึงข้อเสนอแนะทางการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ซึ่งประกอบด้วย คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 30 คน และข้าราชการส่วนจังหวัด จำนวน 75 คน รวมทั้งสิ้น 108 คน โดยใช้แบบสอบถามผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งมี 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม

หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ F – test (ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร มีความคิดเห็นด้วย ในการนำการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดี โดยรวมและเป็นรายหลัก 6 หลัก มาใช้อยู่ระดับปานกลาง โดยมีรายชื่อการนำมาใช้ในระดับปานกลางและค่อนข้างน้อย คือ หลักคุณธรรมมีการติดตามประเมินผล โดยหน่วยงานเอง และหน่วยงานภายนอก การจัดให้มีหน่วยงานรับเรื่องร้องทุกข์ และขั้นตอนการปฏิบัติต่อเรื่องร้องทุกข์ ในระยะเวลาที่กำหนดชัดเจน และการจัดให้มีระบบยกย่องเชิดชู ผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมดีเด่น หลักความรับผิดชอบต่อ ได้แก่ มีการสร้างตัวชี้วัดในการประเมิน เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงาน และหลักความคุ้มค่า มีการจ้างเหมาเอกชนให้ดำเนินการ ด้านการบำรุงรักษาความสะอาด ความปลอดภัย และยานพาหนะ ผู้ปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร เพศหญิงมีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมและหลักความรับผิดชอบต่อ ต่างกัน แต่ผู้ปฏิบัติที่มีความแตกต่างกันในด้านตำแหน่งหน้าที่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวมมาใช้ในการบริหารงานมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยสรุปองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการนำการบริหารจัดการที่ดี มาใช้ในการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อสนเทศที่ได้นี้จะประ โยชน์ต่อองค์กรในการนำไปปรับปรุง แก้ไขการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพโดยสรุป องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการนำการบริหารจัดการที่ดี มาใช้ในการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อสนเทศที่ได้นี้จะประ โยชน์ต่อองค์กรในการนำไปปรับปรุง แก้ไขการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างระบบบริหารงานของท้องถิ่นแบบธรรมาภิบาลและความเข้าใจของคณะผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาล ลักษณะการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลใน รูปแบบของธรรมาภิบาลผลการศึกษากลุ่มประชาชนผู้ใช้บริการพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของ อบต. อยู่ในระดับสูง และด้วยว่ารูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบ อบต. ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตน เห็นด้วยหลังจากมีการจัดตั้ง

อบต. ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตำบล ส่งผลให้เกิดความโปร่งใสในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้าง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพในการบริหารงานบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ในระดับความพึงพอใจสูง จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้บริหารในการบริหารจัดการบ้านเมือที่ดีในรูปแบบของธรรมาภิบาล (Good Governance) ดังนี้

1. การบริหารงานใน อบต. ประชาชนในชุมชนมีความต้องการให้ผู้บริหารสนองความต้องการของชุมชน หัวใจของการบริหารงานคือความโปร่งใส รวมทั้งการใช้งบประมาณในการบริหารงานอย่างคุ้มค่ามากที่สุด
2. ควรส่งเสริมให้บุคลากร มีความร่วมมือและเคร่งครัดในกฎระเบียบ มีการปฏิบัติงานที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ต้องมีการอบรมเพิ่มพูนประสิทธิภาพ มีการลงโทษผู้กระทำผิด และให้รางวัลข้าราชการที่ประพฤติดี

สุรัชย์ นาทองไชย (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารงานของคณะเทศมนตรี ตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอมลลียง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลของการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มาจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลธัญญาและประชาชนในเขตเทศบาล ต่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าคณะเทศมนตรีบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และต่างพอใจ เห็นด้วยที่คณะเทศมนตรี นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ในหลักนิติธรรมมีการออกกฎหมายระเบียบข้อบังคับ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน โดยความเสมอภาคถูกต้องรักษาประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลักความโปร่งใส มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 โดยติดประกาศ ประชุมชี้แจงผ่านหอกระจายข่าวเสียงตามสาย และวารสาร ในหลักการมีส่วนร่วม มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การจัดซื้อ – จัดจ้าง การประชุมสภาเทศบาล การเสนอออกกฎหมายข้อบังคับ หลักความรับผิดชอบมีการให้บริการที่มีคุณภาพเป็นธรรม ทั้งถึง และหลักความคุ้มค่า โดยการปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับความสำคัญ ก่อน – หลังการจัดซื้อ – จัดจ้าง เป็นไปด้วยความประหยัด มีการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบการใช้งบประมาณ โดยสรุป การบริหารงานของคณะเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล เทศบาลตำบลธัญญาโดยรวมเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการในเรื่องของ เงิน คน วัสดุสิ่งของทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

และทางคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลฉัญญาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษามาบริหารงานในองค์กรของตนเองให้เกิดความเข้มแข็ง ต้องมีการพัฒนาบุคลากร ประชาชน และองค์กรอื่น ๆ ในชุมชนไปพร้อม ๆ กันให้มีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการสร้าง กลไกการตรวจสอบและการทำงานที่ประสานเชื่อมโยงให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อการบริหารงานจะได้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ทุกประการ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน

พระธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเมืองหนองคาย จำแนกตาม อาชีพ การศึกษา และอายุ ผลการศึกษา พบว่าระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จำแนกตาม อาชีพ การศึกษา และอายุ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศและอายุ พบว่าประชาชนที่มีเพศ และอายุที่ต่างกันมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามอาชีพของประชาชนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5

จตุพร ผ่องสุข (2550: 54-59) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญทางการเมือง เพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อ

การพัฒนากระบวนการปกครองแบบประชาธิปไตยและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งยิ่งไปกว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การศึกษารังนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบล และปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิ บาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษารังนี้ ได้แก่ ประชาชนใน เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จ ของ Krejcie และ Morgan จำนวน 357 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง หลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83 สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test และ F -test ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. ประชาชนโดยรวม และจำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนมี ความคิดเห็นด้วย เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกสว่างโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
 2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการ บริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้ที่แตกต่างกัน มีความ คิดเห็นด้วย โดยรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05
 3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า การ บริหารงบประมาณ ไม่โปร่งใส การแก้ไขปัญหา ไม่ทันต่อความต้องการของประชาชน ส่วน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ๑๖๓. ควรจัดสรรงบประมาณอย่าง เป็นธรรม ควรแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็ว ควรจัดเวทีประชาคม เพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน รักษาสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน
- โดยสรุป ประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอ หนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง มีการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล ในระดับปานกลาง โดยประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีความเห็นต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างแตกต่างกัน ซึ่ง

ข้อสรุปที่ได้สามารถใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ทัศนีย์ โต้มี่ (2550 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบทัศนคติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิตต์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ สมาชิกองค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรดิตต์ จำนวน 368 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าคะแนนที และค่าความ แปรปรวนทางเดียวผลการวิจัยมีดังนี้

1. ทัศนคติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้ หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิตต์ในแต่ละด้าน พบว่าใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อ การบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิตต์ในแต่ละ ด้าน จำแนกตามเพศอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วน ตำบลที่มี เพศ และระดับการศึกษา ที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิตต์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนสมาชิกองค์การบริหารส่วน ตำบลที่มี อายุอาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิ บาลในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิตต์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ ระดับ 0.05

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิตต์ ทั้ง 6 ด้านได้แก่หลักนิติธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลควรตรากฎหมาย ข้อบังคับของตำบลให้ทันสมัยเป็นธรรมและเป็น ที่ ยอมรับของชุมชน และควรจัดให้มีการอบรมด้านกฎหมายให้แก่พนักงานและสมาชิกองค์การ บริหารส่วนตำบลให้มีความรู้มากขึ้น หลักคุณธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการ แบ่งแยกหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน หลักความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลควรมี การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นจริงและสามารถตรวจสอบได้ หลักการมี ส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีเวทีประชาคมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง หลักความ รับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลควรตระหนักถึงอำนาจหน้าที่ และควรเอาใจใส่ต่อปัญหา

ชุมชน มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ หลักความคุ้มค่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน โดยดำเนินการ โครงการที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างคุ้มค่า

สุรชิต พิสัยพันธ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดหนองคาย อัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ความรู้ความเข้าใจในการปกครองด้วยหลักธรรมาภิบาลทัศนคติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคายมีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านความรู้ความเข้าใจในการปกครองด้วยหลักธรรมาภิบาลภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทัศนคติที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัจจัยต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ สมรส รายได้ต่อเดือน ความรู้ความเข้าใจในการปกครองด้วยหลักธรรมาภิบาล และทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่าไม่มีปัจจัยใดมีความสัมพันธ์กับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ข้อเสนอแนะสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการให้ความรู้ต่อประชาชนเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ การประชาสัมพันธ์เปิดเผยข้อมูลข่าวสารการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและที่สำคัญคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผนและร่วมติดตามประเมินผล เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนอย่างแท้จริง

ฉลองนพ อัมพรรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาคาญ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงาน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาคาญ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศ และระดับการศึกษา ที่มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นบุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุ และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บวร วิเศษสุนทร (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ และการศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

พัตแมน (Putnam, 1993 : 156 -162) ทำการวิจัยการปกครองท้องถิ่นในอิตาลี พบว่า แม้ในประเทศเดียวกันก็มีกฎหมายและการกระจายอำนาจเหมือนกัน แต่การบริหารท้องถิ่นภาคใต้ของอิตาลีกลับมีปัญหาอิทธิพลและการทุจริตมาก ผิดกับการปกครองท้องถิ่นทางตอนเหนือที่ประสบความสำเร็จสูงกว่าและมีการทุจริตมาก โดยพัตแมนได้แสดงผลการวิจัยว่า ความสัมพันธ์แนวราบที่เท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มและบุคคลต่าง ๆ ตลอดจนความร่วมมือและความเข้มแข็งของกลุ่มประชาคมในภาคเหนือทำให้การบริหารท้องถิ่นภาคเหนือของอิตาลีทั้งในการจัดการภาครัฐและภาคเอกชนตลอดจนธรรมาภิบาลดีกว่าในภาคใต้ซึ่งมีความสัมพันธ์แบบแนวตั้ง ระหว่างเจ้าพ่อหรือผู้มีอิทธิพลกับบริวารและคนใจท้องถิ่น

บลูเมต (Blumel, 2001 : 319) ได้ศึกษาวิจัย ความช่วยเหลือระหว่างประเทศความร่วมมือกันระหว่างนักสังคมสงเคราะห์และการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้(ประเทศเคนย่า) พบว่า หลักธรรมาภิบาลมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อความร่วมมือ ต่องานความช่วยเหลือระหว่างประเทศของนักสังคมคือจุดประสงค์สำคัญของหลักธรรมาภิบาล

คลาต (Clarke, 2001 : 2869) ได้ทำการวิจัย การใช้หลักธรรมาภิบาลในการกระจายอำนาจการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยในประเทศกาน่า พบว่า ในประเทศที่ด้อยพัฒนา การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น โดยประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ทำให้เกิดกลยุทธ์การพัฒนาที่จริงจัง มีการปรับตัวในการปฏิบัติต่าง ๆ ของท้องถิ่น โดยใช้หลักธรรมาภิบาลให้เหมาะสมกับท้องถิ่น การใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่ก็ยังมีปัญหาอยู่จากการที่ยังคงมีการถือพรรคถือพวกท้องถิ่น

มอร์เรน (Morren. 2002 : 1152) ได้ศึกษาการรวมเอาแนวคิดประชาสังคมมาอภิปราย ซึ่งได้ถูกหยิบยกมาเป็นคำถามสำคัญหลายประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาและประชาธิปไตย การนิยามคำว่าประชาสังคมจะสะท้อนแนวคิดของเราว่า เราคาดหวังว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นที่ไหน และประชาธิปไตยจึงควรต้องแบ่งแยก กำหนดแน่ชัดระหว่างภาครัฐกับเอกชนมากน้อยเพียงใด สังคมและรัฐควรมีโครงสร้างอย่างไร เพื่อที่จะปกป้องสิทธิเสรีภาพอันเป็นหัวใจสำคัญของระบอบประชาธิปไตย และแนวคิดประชาสังคมสามารถถ่ายทอดไปไม่เฉพาะแค่พื้นที่หนึ่งและรัฐหนึ่งไปสู่ที่อื่นได้หรือไม่ การปกครองและประชาธิปไตยซึ่งอยู่เบื้องหลังแนวคิด สามารถที่จะนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้ทฤษฎีการพัฒนาและปฏิบัติได้เพียงใดการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้สำรวจถึงวิธีการเข้าถึงหลักธรรมาภิบาล และแสดงถึงสังคมที่เป็นตัวอย่างในการเข้าถึงแนวคิดประชาสังคมที่ถูกใช้โดย CIDA และธนาคารโลก

คิมเมท (Kimmet. 2005 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในระบบการเมืองการปกครองในเอเชีย 4 ประเทศ งานวิจัยที่พบว่าในประเทศที่พัฒนาแล้ว หลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำไปใช้เชิงของกลยุทธ์ทางการเมืองมากกว่าการนำเนื้อหาสาระไปประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยนี้เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4 ประเทศ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย โดยพิจารณาเป็นประเทศไปและเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาว่าประเทศเหล่านี้มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้อย่างไรบ้าง รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของหลักธรรมาภิบาลในการเลือกตั้งในปี 2004 ซึ่งพบว่าหลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวาง และเป็นประเด็นสำคัญในการปฏิรูปรูปแบบการปกครอง นอกจากนี้ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้กล่าวมานี้ ยังได้เรียนรู้ในการนำ หลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาการเมือง การปกครอง โดยเน้นการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้พัฒนาบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะที่บ้านเมืองมีความไม่แน่นอนและเศรษฐกิจคับขันเพื่อเป็นรูปแบบและเป็นหนทางในการบริหารประเทศใหม่ ๆ เนื่องจากธรรมาภิบาลช่วยสนับสนุนการเมือง การปกครอง ซึ่งแนวคิดของหลักธรรมาภิบาลที่มาจากชาติตะวันตกซึ่งก่อให้เกิดรูปแบบการบริหารใหม่ ๆ และก่อให้เกิดการพัฒนาทางประชาธิปไตย ซึ่งนั่นก็คือหนึ่งในจุดประสงค์ของหลักธรรมาภิบาลนั่นเอง

บล็อก (Brock. 2006 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาหน้าที่ของรัฐบาลที่เหมาะสมต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในอนาคตของประเทศรัสเซีย โดยศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารบ้านเมืองที่ดีที่ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องศึกษาในพื้นที่ที่มีการปฏิรูปการปกครองในรัสเซีย

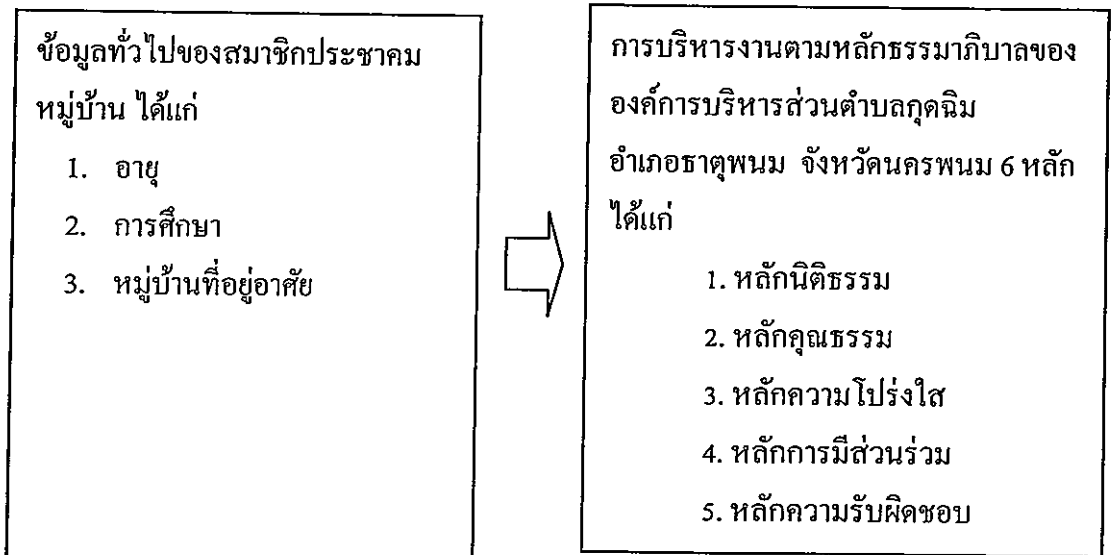
ซึ่งการบริหารอยู่ภายใต้รัฐบาลของรัสเซียและมีรัฐบาลของรัสเซียเป็นแม่แบบ ในการปฏิรูป และมีเครื่องมือที่มีคุณภาพซึ่งจะใช้ในการกำหนดว่ารัฐบาลมีการบริการที่ดี โดยเปรียบเทียบเชิง ทดลอง 3 เขต พบว่า มี 2 เขตที่มีการปฏิรูปและให้ผลดี ถึงแม้จะมีการโต้แย้ง แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลก็ต้องมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลต่อไปด้วย กำหนดหน้าที่ที่เหมาะสมของ รัฐบาลที่ดี ที่ต้องนำมาเป็นรูปแบบเพื่อให้เกิดการปฏิรูปที่ประชาชนยอมรับและสามารถวัดได้ การบริหารภาครัฐที่ดีต้องให้สาธารณรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจต้องมีแรงผลักดัน ไปสู่คณะกรรมการบริหารให้เกิดความตระหนักให้เห็นสภาพสังเคราะห์ต่าง ๆ ส่วนปัจจัยอื่นที่ ช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันของนักสังคมสงเคราะห์เหล่านี้ ในประเทศเคนยา ก็คือ การ ปรับตัวเข้าหากันเพื่อสร้างความร่วมมือกลุ่มย่อย ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการสื่อสาร การ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดธรรมาภิบาลของสำนักงาน ข้าราชการพลเรือน (2551 : 31- 32) 6 ด้าน ดังนี้

ตัวแปรอิสระ
(Independent Variables)

ตัวแปรตาม
(Dependent Variable)



แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอรือเสาะ จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาคมหมู่บ้านในเขตตำบลกุฉินิม อำเภอรือเสาะ จังหวัดนครพนม จาก 7 หมู่บ้าน จำนวน 184 คน (แผนชุมชนของ อบต. กุฉินิม. 2556)

2. กลุ่มตัวอย่าง

ประชาคมหมู่บ้านในเขตตำบลกุฉินิม อำเภอรือเสาะ จังหวัดนครพนม โดยการใช้สูตรหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Yamene, Taro. 1973 : 727) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127คน คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ = .05

$$\text{แทนค่าในสูตร} \quad n = \frac{184}{1 + 184 \times .05^2}$$

$$= 126.02 \text{ คน}$$

เพื่อให้ได้จำนวนเต็ม จึงเพิ่มเป็น 127 คน

กำหนดให้ประชคมหมู่บ้านจากทุกหมู่บ้านเป็นประชากรในการวิจัย โดยใช้วิธี
กำหนดให้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หมู่ที่ ชื่อหมู่บ้าน ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	กุดฉิมกลาง	25	17
2	กุดฉิมพัฒนา	21	15
3	สร้างแท้	29	20
4	สร้างแท้	35	24
5	กุดฉิมน้อย	30	21
6	กุดฉิมเหนือ	25	17
7	ดงเจริญ	19	13
รวม		184	127

3. วิธีสุ่มตัวอย่าง

3.1 ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) คือ กำหนดให้ทุกหมู่บ้านที่ประชคมหมู่บ้านอาศัยอยู่ เป็นหนึ่งหน่วยของการวิจัย รวมเป็น 7 หน่วย จากนั้นใช้วิธีกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์

3.2 ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยนำรายชื่อประชคมหมู่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน จัดทำเป็นฉลากใส่กล่อง จำนวน 10 กล่อง แล้วหยิบครั้งละหนึ่ง

รายชื่อ ได้รายชื่อใจคบบันทึกลงไว้แล้วนำรายชื่อที่กลับลงกล่องแล้วหยิบใหม่ หากได้ชื่อเดิม จะใส่กลับลงไปใ้กล่องแล้วจับสลากใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกรายชื่อมีโอกาสถูกเลือกเท่ากันทำงาน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบถ้วน คือ 127 คน จาก 7 หมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทาง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับหมู่บ้านที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) แบ่งเป็นรายชื่อของหมู่ที่ประชาคมหมู่บ้านอาศัยอยู่

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นแบบสอบถามแบบ มาตรฐาน ประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scales) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 45) โดยมี 5 ระดับ ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาคม หมู่บ้าน ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผน และทฤษฎีแนวคิด เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล วิธีสร้างแบบสอบถามมาตรฐานประเมินค่า (Rating Scale)

2.2 ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 6 ด้าน

2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข
แบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวิเคราะห์
ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา และด้านการวัดผล
ประเมินผล โดยการหาค่าความสอดคล้อง (IOC = Index of Item : Objective Congruence)
โดยกำหนด ดังนี้

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์

-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

2.4.1 นางวรรณิตา ยอดมงคล วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขารัฐศาสตร์ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา

2.4.2 นางโสภารณ์ เกียรติบัณฑิต วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ ค.ศ. 3 โรงเรียนบ้านแสนพันหมื่นหย่อน
ตำบลแสนพัน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม สำนักเขตการศึกษาพื้นที่การศึกษานครพนม
เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.4.3 นายวิโรจน์ ต้นสุวรรณ วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ ค.ศ. 3 โรงเรียนบ้านแสนพันหมื่นหย่อน
ตำบลแสนพัน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม สำนักเขตการศึกษาพื้นที่การศึกษานครพนม
เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล และประเมินผล

2.5 นำข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .67 ขึ้นไป ไปทดลองใช้ โดยนำไปทดลอง
ใช้ (Try Out) นำไปใช้กับประชาคมหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุ
พนม จังหวัดนครพนม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มา
วิเคราะห์ หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบาค (Cronbach ' s Alpha Coefficient)

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับ ประชาคมหมู่บ้านในเขตตำบลกุดชุมิที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน และหาค่าอำนาจ จำแนกรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item – Total Correlation) และ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 65) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมิ เก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตัวเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับครบทุกฉบับ
3. แต่งตั้งผู้ช่วยนักวิจัยหมู่บ้านละ 1 คน เพื่อประสานงานเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องแบบสอบถามที่ได้รับคืน ปรากฏว่าสมบูรณ์ถูกต้องทั้งหมด
2. นำแบบสอบถาม ลงรหัส (Coding Form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ โดยกำหนดไว้ 5 ระดับ ตาม วิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 95)

มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมากที่สุดให้	5	คะแนน
มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมากให้	4	คะแนน
มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับปานกลางให้	3	คะแนน
มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับน้อยให้	2	คะแนน
มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับน้อยที่สุดให้	1	คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้ว ไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนน แล้วนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 95)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง	มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง	มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง	มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง	มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง	มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ .05 กรณีพบความแตกต่าง จะใช้การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 119)
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะของประชาคมหมู่บ้านเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ใช้การแจกแจงความถี่จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอโดยการพรรณนาความ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอดุพวน จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของค่าความเบี่ยงเบน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบน (Mean of Squares)
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาใน t -distribution
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาใน F -distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอดุพวน จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์จำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็น
 ประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
 ประกอบด้วย

2.1 วิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นของ
 ประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

2.2 วิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นของ
 ประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
 รายด้านและจำแนกรายชื่อ จำนวน 6 ด้าน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
 ความคิดเห็นของประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม
 จังหวัดนครพนม

3.1 เปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็น
 ของประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
 จำแนกตามความคิดเห็นของประชาคมหมู่บ้านกับระดับอายุของประชาคมหมู่บ้าน

3.2 เปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็น
 ของประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
 จำแนกตามความคิดเห็นของประชาคมหมู่บ้านกับระดับการศึกษาของประชาคมหมู่บ้าน

3.3 เปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็น
 ของประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
 จำแนกตามความคิดเห็นของประชาคมหมู่บ้านกับที่อยู่อาศัยของประชาคมหมู่บ้าน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ในความคิดเห็นของประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม
 จังหวัดนครพนม ใช้การประมวลแบบเบื้องต้นและนำมาวิเคราะห์เรียงลำดับความถี่ในแต่ละ
 ประเด็น ใช้การประมวลเนื้อหาและนำมาวิเคราะห์เรียงลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแสดงเป็นจำนวนร้อยละของ
 ผู้ตอบแบบสอบถามตามการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
 กุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ดังแสดงในตารางที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุ		
20 – 30 ปี	9	7.10
31 – 40 ปี	34	26.80
41 – 50 ปี	51	40.20
51 ปีขึ้นไป	33	26.00
รวม	127	100.00
2. การศึกษา		
ประถมศึกษา	49	38.60
มัธยมศึกษา	40	31.50
อนุปริญญา	22	17.30
ปริญญาตรีขึ้นไป	16	12.60
รวม	127	100.00
3. หมู่บ้านที่อยู่อาศัย		
หมู่ที่ 1 บ้านกุดฉิมกลาง	17	13.40
หมู่ที่ 2 บ้านกุดฉิมพัฒนา	15	11.80
หมู่ที่ 3 บ้านสร้างแห่	20	15.70
หมู่ที่ 4 บ้านสร้างแห่	24	18.90
หมู่ที่ 5 บ้านกุดฉิมน้อย	21	16.50
หมู่ที่ 6 บ้านกุดฉิมเหนือ	17	13.40
หมู่ที่ 7 บ้านคงเจริญ	13	10.20
รวม	127	100.00

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 127 คน ส่วนใหญ่มี อายุ 41-50 ปี จำนวน 51 คน (ร้อยละ 40.20) รองลงมาเป็น อายุ 31 - 40 ปี (ร้อยละ 26.80) อายุ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 26.00) และอายุ 20 - 30 ปี (ร้อยละ 7.10)

จำแนกตามโดยการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 49 คน (ร้อยละ 38.60) รองลงมาเป็น จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 40 คน (ร้อยละ 31.50) จบการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน 22 คน (ร้อยละ 17.30) และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 16 คน (ร้อยละ 12.30)

จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้านสร้างแท้ หมู่ที่ 4 จำนวน 24 คน (ร้อยละ 18.90) รองลงมาอาศัยอยู่บ้านกุดฉิมน้อย หมู่ที่ 5 จำนวน 21 คน (ร้อยละ 16.50) บ้านสร้างแท้ หมู่ที่ 3 จำนวน 20 คน (ร้อยละ 15.70) บ้านกุดฉิมกลาง หมู่ที่ 1 จำนวน 17 คน (ร้อยละ 13.40) บ้านกุดฉิมเหนือ หมู่ที่ 6 จำนวน 17 คน (ร้อยละ 13.40) บ้านกุดฉิมพัฒนา หมู่ที่ 2 จำนวน 15 คน (ร้อยละ 11.80) และบ้านคงเจริญ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 10.20)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็น
ประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นของประชาชน
หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมและ
จำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม
 อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

(n = 127)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็น ประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. หลักนิติธรรม	3.30	0.37	ปานกลาง
2. หลักคุณธรรม	3.53	0.35	มาก
3. หลักความโปร่งใส	3.52	0.43	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.47	0.51	ปานกลาง
5. หลักความรับผิดชอบ	3.40	0.52	ปานกลาง
6. หลักความคุ้มค่า	3.43	0.37	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.44	0.31	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม
 จังหวัดนครพนม จำนวน 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อจำแนกเป็น
 รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน
 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.53$) รองลงมาคือ ด้านหลัก
 ความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.52$) และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน
 ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.47$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.43$) ด้านหลักความ
 รับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.40$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.30$)

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นของ
 ประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
 จำแนกรายชื่อของแต่ละด้าน ดังแสดงในตารางที่ 4-9

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม
 อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักนิติธรรม จำแนกเป็นรายข้อ

(n = 127)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็น ประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักนิติธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. การออกข้อบัญญัติตำบลอย่างเป็นทางการและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน	3.21	0.77	ปานกลาง
2. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความชัดเจน	3.45	0.89	ปานกลาง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปิดเวทีประชาคมมีการทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นก่อนออกกฎ ระเบียบ และข้อบัญญัติตำบล	3.39	0.90	ปานกลาง
4. มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร ข้อบัญญัติตำบล และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนให้ประชาชนทราบ	3.39	0.71	ปานกลาง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลใช้กฎหมายส่งเสริมให้เกิดความ ดีงาม	3.45	1.02	ปานกลาง
6. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	2.89	0.93	ปานกลาง
รวม	3.30	0.37	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความชัดเจน ($\bar{X} = 3.45$) องค์การบริหารส่วนตำบล

ใช้กฎหมายส่งเสริมให้เกิดความ ตีงาม ($\bar{X} = 3.45$) องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปิดเวที ประชาคมมีการทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นก่อนออกกฎ ระเบียบ และข้อบัญญัติตำบล ($\bar{X} = 3.39$) มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร ข้อบัญญัติตำบล และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนให้ประชาชนทราบ ($\bar{X} = 3.39$) การออกข้อบัญญัติ ตำบลอย่างเป็นทางการและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 3.21$) และ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.89$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ด้านหลักคุณธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ

(n = 127)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคม หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ด้านหลักคุณธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเอง ด้วยหลักคุณธรรม	3.59	0.78	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิต ตามหลักศีลธรรมอันดี	3.51	0.85	มาก
3. องค์การบริหารส่วนตำบล จัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกฝังเรื่อง คุณธรรมแก่ประชาชน	3.63	0.65	มาก
4. เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลยึดมั่นหลักคุณธรรมใน การปฏิบัติหน้าที่	3.42	0.85	ปานกลาง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรร โครงการและ งบประมาณ ลงสู่หมู่บ้าน/ชุมชนด้วยความเป็นธรรมตามเหตุผล และความจำเป็น ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ	3.26	0.98	ปานกลาง
6. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพ สุจริตของประชาชน	3.76	0.81	มาก
รวม	3.53	0.35	มาก

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อจำแนกเป็น รายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริตของประชาชน ($\bar{X} = 3.76$) องค์การบริหารส่วนตำบล จัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกฝังเรื่องคุณธรรมแก่ประชาชน ($\bar{X} = 3.63$) องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.59$) องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิต ตามหลักศีลธรรมอันดี ($\bar{X} = 3.51$) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย เจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลยึดมั่นหลักคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 3.42$) และ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรร โครงการและงบประมาณ ลงสู่หมู่บ้าน/ชุมชนด้วยความ เป็นธรรมตามเหตุผล และความจำเป็น ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.26$)



ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม
 อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ด้านหลักความโปร่งใส ที่จำแนกเป็นรายชื่อ

(n = 127)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็น ประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ด้านหลักความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนทราบ	3.56	0.87	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบล เปิดเผยข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายให้ประชาชนทราบ	3.81	0.86	มาก
3. องค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดทำแผนผัง/ขั้นตอน/ การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จและกำหนดผู้รับผิดชอบ	3.26	0.92	ปานกลาง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการสรุปผลการดำเนินงาน ตามแผนงาน / โครงการต่าง ๆ และเปิดเผยให้ ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.19	0.98	ปานกลาง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลรับฟังความคิดเห็นจาก ประชาชนผู้เข้ารับบริการ	3.86	0.69	มาก
6. องค์การบริหารส่วนตำบลให้โอกาสประชาชน ตรวจสอบการบริหารงานได้	3.42	0.95	ปานกลาง
รวม	3.52	0.43	มาก

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัด
 นครพนม ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ
 พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ องค์การ
 บริหารส่วนตำบลรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้เข้ารับบริการ ($\bar{X} = 3.86$) องค์การ
 บริหารส่วนตำบล เปิดเผยข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้ประชาชนทราบ ($\bar{X} = 3.81$)
 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ ($\bar{X} = 3.56$)

อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลให้โอกาสประชาชน ตรวจสอบการบริหารงานได้ ($\bar{X} = 3.42$) องค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดทำแผนผัง/ขั้นตอน/การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จและกำหนดผู้รับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.26$) และ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน / โครงการต่าง ๆ และเปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.19$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกเป็นรายชื่อ

(n = 127)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ด้านหลักการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. องค์การบริหารส่วนตำบลเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาตำบล	3.68	0.86	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชน	3.36	0.73	ปานกลาง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งประชาชนเป็นกรรมการตรวจรับการจัดซื้อจัดจ้าง	3.05	0.95	ปานกลาง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลเปิด โอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและอำนาจความสะดวกในการเข้าร่วมสังเกตการณ์	3.79	0.71	มาก
5. องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำประชาคมหมู่บ้าน ก่อนจัดทำแผนพัฒนาตำบล	3.27	0.95	ปานกลาง
6. องค์การบริหารส่วนตำบลเชิญประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.66	0.82	มาก
รวม	3.47	0.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมสังเกตการณ์ ($\bar{X} = 3.79$) องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาตำบล ($\bar{X} = 3.68$) องค์การบริหารส่วนตำบลเชิญประชาชนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.66$) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชน ($\bar{X} = 3.36$) องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำประชาคมหมู่บ้าน ก่อนจัดทำแผนพัฒนาตำบล ($\bar{X} = 3.27$) และ องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งประชาชนเป็น กรรมการตรวจรับการจัดซื้อจัดจ้าง ($\bar{X} = 3.05$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม
 อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักหลักความรับผิดชอบ จำแนกเป็น
 รายข้อ

(n = 127)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็น ประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักความรับผิดชอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานตามนโยบายที่ได้ แถลงไว้	3.43	0.91	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำโครงการกิจกรรมที่เสนอ โดยประชาชนประชาคมบรรจุในแผนและจัดทำข้อบัญญัติ พร้อมทั้งนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน	3.30	1.00	ปานกลาง
3. บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลกระตือรือร้นในการ ปฏิบัติงาน	3.28	0.83	ปานกลาง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตามโครงการที่แจ้งให้ ประชาชนทราบ	3.41	0.95	ปานกลาง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลรับฟังและนำข้อเสนอ ข้อ ร้องเรียนของประชาชนไป ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถ	3.70	0.79	มาก
6. องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขปัญหาตรงกับความ เดือดร้อนของประชาชน	3.28	0.87	ปานกลาง
รวม	3.40	0.52	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม
 จังหวัดนครพนม ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$)
 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย
 ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลรับฟังและนำข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชนไป
 ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถ ($\bar{X} = 3.70$) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ

เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานตามนโยบายที่ได้
 แกลงไว้ ($\bar{X} = 3.43$) องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตามโครงการที่แจ้งให้ประชาชน
 ทราบ ($\bar{X} = 3.41$) องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำโครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน
 ประชาคมบรรจุในแผนและจัดทำข้อบัญญัติพร้อมทั้งนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับ
 ประชาชน ($\bar{X} = 3.30$) บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน
 ($\bar{X} = 3.28$) และ องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขปัญหาตรงกับความเดือดร้อนของ
 ประชาชน ($\bar{X} = 3.28$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม
 อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกเป็นรายชื่อ

(n = 127)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็น ประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักความคุ้มค่า	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1. องค์การบริหารส่วนตำบลจัดวัสดุอุปกรณ์เหมาะสมกับ ภารกิจ	3.06	0.92	ปานกลาง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลใช้จ่ายงบประมาณด้วยความ ประหยัด	3.48	0.76	ปานกลาง
3. จำนวนบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมาะสมกับ ปริมาณงาน	3.44	0.96	ปานกลาง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้งบประมาณ ไปอย่างคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ	3.43	0.93	ปานกลาง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้	3.57	0.93	มาก
6. องค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ	3.61	0.70	มาก
รวม	3.43	0.37	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ ($\bar{X} = 3.61$) องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.57$) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตามโครงการที่แจ้งให้ประชาชนทราบ ($\bar{X} = 3.41$) องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำโครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชนประชาคมบรรจุในแผนและจัดทำข้อบัญญัติพร้อมทั้งนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน ($\bar{X} = 3.30$) บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.28$) และ องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขปัญหาตรงกับความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 3.28$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็น
 ประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตาม ระดับอายุ
 ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย

1. เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชน
 หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตาม
 ระดับอายุ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานตามหลักทฤษฎีการวัดเห็นในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลคูคต
อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับอายุ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารงานตามหลัก ทฤษฎีการวัด	ระดับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม															
	อายุ 20 - 30 ปี		ระดับ ความ		อายุ 31 - 40 ปี		ระดับ ความ		อายุ 41 - 50 ปี		ระดับ ความ		อายุ 51 ปีขึ้นไป		ระดับ ความ	
	\bar{X}	S.D.	คิดเห็น	คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	คิดเห็น	คิดเห็น	ปี	ปี	คิดเห็น	คิดเห็น	ไป	ไป	คิดเห็น	คิดเห็น
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.11	0.34	ปานกลาง	ปานกลาง	3.34	0.39	ปานกลาง	ปานกลาง	3.32	0.38	ปานกลาง	ปานกลาง	3.27	0.33	ปานกลาง	ปานกลาง
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.46	0.36	ปานกลาง	ปานกลาง	3.51	0.37	มาก	มาก	3.59	0.33	มาก	มาก	3.48	0.38	ปานกลาง	ปานกลาง
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.29	0.41	ปานกลาง	ปานกลาง	3.49	0.45	ปานกลาง	ปานกลาง	3.61	0.40	มาก	มาก	3.47	0.46	ปานกลาง	ปานกลาง
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.42	0.55	ปานกลาง	ปานกลาง	3.35	0.53	ปานกลาง	ปานกลาง	3.55	0.46	มาก	มาก	3.47	0.53	ปานกลาง	ปานกลาง
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.18	0.35	ปานกลาง	ปานกลาง	3.35	0.57	ปานกลาง	ปานกลาง	3.47	0.50	ปานกลาง	ปานกลาง	3.41	0.53	ปานกลาง	ปานกลาง
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.35	0.33	ปานกลาง	ปานกลาง	3.38	0.43	ปานกลาง	ปานกลาง	3.47	0.34	ปานกลาง	ปานกลาง	3.44	0.38	ปานกลาง	ปานกลาง
รวม	3.30	0.26	ปานกลาง	ปานกลาง	3.40	0.35	ปานกลาง	ปานกลาง	3.50	0.28	ปานกลาง	ปานกลาง	3.42	0.33	ปานกลาง	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชน หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม จำแนกตาม ระดับอายุ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านพบว่า

ระดับอายุ 20 - 30 ปี โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.46$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.42$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.35$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.29$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.18$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.11$)

ระดับอายุ 31 - 40 ปี โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.51$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.49$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.38$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.35$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.35$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.34$) ตารางที่ 10 (ต่อ)

ระดับอายุ 41 - 50 ปี โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.61$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.59$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.55$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.47$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.47$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.32$)

ระดับอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางหมดทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.48$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.47$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.47$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.44$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.41$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.27$)

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้าน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลฤๅณิคม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม เป็นรายด้าน
และรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับอายุ โดยใช้การทดสอบค่า F- test (One way
ANOVA)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านของ องค์การบริหารส่วนตำบลฤๅณิคม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.445	3	.148	1.061	.368
	ภายในกลุ่ม	17.207	123	.040		
	รวม	17.652	126			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.306	3	.102	.786	.504
	ภายในกลุ่ม	15.990	123	.130		
	รวม	16.297	126			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	.957	3	.319	1.684	.174
	ภายในกลุ่ม	23.286	123	.189		
	รวม	24.242	126			
4. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	.818	3	.273	1.049	.374
	ภายในกลุ่ม	32.002	123	.260		
	รวม	32.820	126			
5. หลักการมีความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	.772	3	.257	.945	.421
	ภายในกลุ่ม	33.483	123	.272		
	รวม	34.255	126			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	.240	3	.080	.551	.648
	ภายในกลุ่ม	17.880	123	.145		
	รวม	18.120	126			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.419	3	.140	1.396	.247
	ภายในกลุ่ม	12.304	123	.100		
	รวม	12.723	126			

จากตารางที่ 12 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับอายุแตกต่างกัน

1. ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับอายุแตกต่างกัน โดยรวมทุกด้าน พบว่า ระดับการบริหารงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า ไม่มีความแตกต่างกัน



3.2. เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลฤๅษาคู อำเภอรพชตูพนม จังหวัดนครพนม จังแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลฤๅษาคูนิมอำเภอรพชตูพนม จังหวัดนครพนม จังแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม												ระดับ ความ คิดเห็น		
	ประถมศึกษา		ระดับ ความ คิดเห็น		มัธยมศึกษา		ระดับ ความ คิดเห็น		อนุปริญญา		ปริญญาตรีขึ้นไป				
	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	S.D.	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. ด้านหลักกนิตธิธรรม	3.27	0.40	ปานกลาง	0.36	3.27	0.36	ปานกลาง	0.30	3.38	0.30	ปานกลาง	0.41	3.34	0.41	ปานกลาง
2. ด้านหลักคุณธิธรรม	3.51	0.31	มาก	0.40	3.52	0.40	มาก	0.43	3.60	0.43	มาก	0.26	3.51	0.26	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.47	0.37	ปานกลาง	0.48	3.56	0.48	มาก	0.49	3.53	0.49	มาก	0.42	3.54	0.42	มาก
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.39	0.46	ปานกลาง	0.57	3.52	0.57	มาก	0.55	3.55	0.55	มาก	0.43	3.46	0.43	ปานกลาง
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.39	0.50	ปานกลาง	0.53	3.38	0.53	ปานกลาง	0.54	3.55	0.54	มาก	0.58	3.27	0.58	ปานกลาง
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.35	0.38	ปานกลาง	0.37	3.50	0.37	ปานกลาง	0.38	3.50	0.38	ปานกลาง	0.33	3.38	0.33	ปานกลาง
รวม	3.40	0.28	ปานกลาง	0.33	3.46	0.33	ปานกลาง	0.37	3.52	0.37	มาก	0.28	3.42	0.28	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชน หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านพบว่า

ระดับประถมศึกษา โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.51$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.47$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.39$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.39$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.35$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.27$)

ระดับมัธยมศึกษา โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.56$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.52$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.52$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.50$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.38$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.27$)

ระดับอนุปริญญา โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.61$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.55$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.55$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.53$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.50$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.38$)

ระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.54$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.51$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.46$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.38$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.34$) และด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.27$)

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชน

หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่า

F- test (One way ANOVA)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.258	3	.086	.607	.611
	ภายในกลุ่ม	17.394	123	.141		
	รวม	17.652	126			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.144	3	.048	.367	.777
	ภายในกลุ่ม	16.152	123	.131		
	รวม	16.297	126			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	.161	3	.054	.275	.843
	ภายในกลุ่ม	24.081	123	.196		
	รวม	24.242	126			
4. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	.551	3	.184	.700	.554
	ภายในกลุ่ม	32.269	123	.262		
	รวม	32.820	126			
5. หลักการมีความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	.785	3	.262	.961	.413
	ภายในกลุ่ม	33.470	123	.272		
	รวม	34.255	126			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	.667	3	.222	1.568	.201
	ภายในกลุ่ม	17.453	123	.142		
	รวม	18.120	126			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.243	3	.081	.799	.497
	ภายในกลุ่ม	12.480	123	.101		
	รวม	12.723	126			

จากตารางที่ 14 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน

1. ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมทุกด้าน พบว่า ระดับการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า ไม่มีความแตกต่างกัน



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3.3. เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลคูคต อําเภอบางมูลนาก จังหวัดนครพนม อําเภอตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลคูคต อําเภอบางมูลนาก จังหวัดนครพนม อําเภอตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	หมู่บ้านที่อยู่อาศัย														
	หมู่ที่ 1		ระดับ		หมู่ที่ 2		ระดับ		หมู่ที่ 3		ระดับ		หมู่ที่ 4		
	\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น		\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น		\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น		\bar{X}	S.D.	ความ คิดเห็น
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.32	0.43	ปานกลาง		3.37	0.35	ปานกลาง		3.36	0.41	ปานกลาง		3.23	0.36	ปานกลาง
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.44	0.44	ปานกลาง		3.62	0.32	มาก		3.65	0.31	มาก		3.58	0.40	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.58	0.41	มาก		3.47	0.36	ปานกลาง		3.31	0.51	ปานกลาง		3.47	0.53	ปานกลาง
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.71	0.40	มาก		3.57	0.38	มาก		3.20	0.64	ปานกลาง		3.38	0.63	ปานกลาง
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.43	0.62	ปานกลาง		3.26	0.65	ปานกลาง		3.16	0.54	ปานกลาง		3.50	0.49	ปานกลาง
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.56	0.44	มาก		3.48	0.41	ปานกลาง		3.35	0.29	ปานกลาง		3.39	0.40	ปานกลาง
รวม	3.51	0.37	มาก		3.46	0.27	ปานกลาง		3.34	0.29	ปานกลาง		3.43	0.38	ปานกลาง

หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

การบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาล

	หมู่ที่ 5		ระดับความ คิดเห็น		หมู่ที่ 6		ระดับความ คิดเห็น		หมู่ที่ 7		ระดับความ คิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น		\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น		\bar{X}	S.D.	
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.27	0.39	ปานกลาง		3.26	0.38	ปานกลาง		3.29	0.24	ปานกลาง
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.53	0.31	มาก		3.35	0.37	ปานกลาง		3.50	0.22	ปานกลาง
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.61	0.41	มาก		3.60	0.36	มาก		3.61	0.29	มาก
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.55	0.43	มาก		3.47	0.46	ปานกลาง		3.48	0.26	ปานกลาง
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.57	0.41	มาก		3.39	0.49	ปานกลาง		3.44	0.27	ปานกลาง
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.44	0.38	ปานกลาง		3.38	0.42	ปานกลาง		3.43	0.24	ปานกลาง
รวม	3.50	0.28	ปานกลาง		3.41	0.35	ปานกลาง		3.46	0.18	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมิ อำเภอรอดูพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านพบว่า

หมู่ที่ 1 โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.71$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.58$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.56$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.44$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.43$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.32$)

หมู่ที่ 2 โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.62$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.57$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.48$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.47$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.37$) และด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.26$)

หมู่ที่ 3 โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.65$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.36$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.35$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.31$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.20$) และด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.16$)

หมู่ที่ 4 โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.58$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.50$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.47$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.39$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.38$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.23$)

หมู่ที่ 5 โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.61$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.57$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.55$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.53$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.44$)

และด้านหลักนิติธรรม($\bar{X} = 3.27$)

หมู่ที่ 6 โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.60$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.47$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.39$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.38$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.35$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.26$)

หมู่ที่ 7 โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.61$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.50$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.48$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.44$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.43$) และด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.29$)

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชน

หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยใช้การทดสอบค่า F- test (One way ANOVA)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.318	6	.053	.367	.898
	ภายในกลุ่ม	17.333	120	.144		
	รวม	17.652	126			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.204	6	.201	1.595	.154
	ภายในกลุ่ม	15.093	120	.126		
	รวม	16.297	126			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	1.428	6	.238	1.251	.285
	ภายในกลุ่ม	22.815	120	.190		
	รวม	24.242	126			

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
4. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3.001	6	.500	2.013	.069
	ภายในกลุ่ม	29.819	120	.248		
	รวม	32.820	126			
5. หลักการมีความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2.350	6	.392	1.473	.193
	ภายในกลุ่ม	31.905	120	.266		
	รวม	34.255	126			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	.550	6	.092	.627	.709
	ภายในกลุ่ม	17.569	120	.146		
	รวม	18.120	126			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.384	6	.064	.622	.712
	ภายในกลุ่ม	12.339	120	.103		
	รวม	12.723	126			

จากตารางที่ 16 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน

1. ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน โดยรวมทุกด้าน พบว่า ระดับการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ตารางที่ 17 จำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน
ความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม
อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ด้านหลักนิติธรรม	
1.1. องค์การบริหารส่วนตำบลบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือ ข้อบัญญัติโดยไม่เลือกปฏิบัติ	16
1.2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบเป็นระยะ	14
1.3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย ข้อบัญญัติให้ทันสมัย เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของชุมชนมากที่สุด	8
รวม	38
2. ด้านหลักคุณธรรม	
2.1. การจัดสรรงบประมาณของผู้บริหารควรปฏิบัติตามขั้นตอน ให้ถูกต้อง ตามระเบียบ และทุกหมู่บ้านอย่างเสมอภาค	18
2.2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรใช้หลักศาสนาในการบริหารงาน	14
2.3. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการด้วยความกระตือรือร้น เต็มใจให้บริการ	8
รวม	38
3. ด้านหลักความโปร่งใส	
3.1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การจัดซื้อจัดจ้าง ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง	12
3.2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีป้ายประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วน ตำบลทุกหมู่บ้าน	10
3.3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการปิดประกาศและประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมสภาพร้อมทั้งติดประกาศมติการประชุม สภาที่ได้รับรองแล้วให้ประชาชนทราบ	9

ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (คน)
รวม	31
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	
4.1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ประชาชน องค์กรต่างๆ ในชุมชน เข้าร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานและการติดตามประเมินผลงานของหน่วยงาน	18
4.2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานและการจัดซื้อจัดจ้าง	12
4.3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหาชุมชน	8
รวม	38
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	
5.1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชนและมีความ กระตือรือร้นแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติและรายงานผลให้ประชาชนทราบด้วย	14
5.2. ผู้บริหารควรรับผิดชอบงานตามนโยบายที่แถลงไว้	10
5.3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ประชาชนอย่างรวดเร็ว	5
รวม	29
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	
6.1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการใช้จ่ายงบประมาณให้คำนึงถึงความคุ้มค่า โดยทำโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชน	12
6.2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานเหมาะสม กับปริมาณงาน	8
6.3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีมาตรการในการประหยัดการใช้ พลังงาน	7
รวม	27

จากตารางที่ 17 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ปรากฏดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือข้อบัญญัติ โดยไม่เลือกปฏิบัติ รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือข้อบัญญัติต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบเป็นระยะ และองค์การบริหารส่วนตำบลควรปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมายข้อบัญญัติให้ทันสมัย เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของชุมชนมากที่สุด

ด้านหลักคุณธรรม มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย คือ การจัดสรรงบประมาณของผู้บริหารควรปฏิบัติตามขั้นตอน ให้ถูกต้องตาม ระเบียบ และทุกหมู่บ้านอย่างเสมอภาค รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรใช้หลัก ศาสนาในการบริหารงาน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการด้วยความกระตือรือร้น เต็มใจ ให้บริการ

ด้านหลักความโปร่งใส มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การจัดซื้อจัดจ้างให้ ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีป้ายประชาสัมพันธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกหมู่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการปิดประกาศ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมสภาพร้อมทั้งติดประกาศมติการประชุมสภาที่ ได้รับรองแล้วให้ประชาชนทราบ

ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ประชาชน องค์กรต่าง ๆ ในชุมชนเข้า ร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานและการติดตามประเมินผลงานของหน่วยงาน รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การตรวจสอบการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานและการจัดซื้อจัดจ้าง และองค์การบริหาร ส่วนตำบลควรเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชน

ด้านหลักความรับผิดชอบ มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชนและมีความ กระตือรือร้น แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติ

และรายงานผลให้ประชาชนทราบด้วย รองลงมาคือ ผู้บริหารควรรับผิดชอบงานตามนโยบายที่แถลงไว้ และองค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็ว

ด้านหลักความคุ้มค่า มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการใช้จ่ายงบประมาณให้คำนึงถึงความคุ้มค่า โดยทำโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชน รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานเหมาะสมกับปริมาณงาน และองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีมาตรการในการประหยัดการใช้พลังงาน



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 127 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 41- 50 ปี จำนวน 51 คน (ร้อยละ 40.20) รองลงมาเป็น อายุ 31 - 40 ปี (ร้อยละ 26.80) อายุ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 26.00) และอายุ 20 - 30 ปี (ร้อยละ 7.10)

1.2 จำแนกตามโดยการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 49 คน (ร้อยละ 38.60) รองลงมาเป็น จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 40 คน (ร้อยละ 31.50) จบการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน 22 คน (ร้อยละ 17.30) และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 16 คน (ร้อยละ 12.30)

1.3 จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บ้านสร้างแท้ หมู่ที่ 4 จำนวน 24 คน (ร้อยละ 18.90) รองลงมาอาศัยอยู่บ้านกุดฉิมน้อย หมู่ที่ 5 จำนวน 21 คน (ร้อยละ 16.50) บ้านสร้างแท้ หมู่ที่ 3 จำนวน 20 คน (ร้อยละ 15.70) บ้านกุดฉิมกลาง หมู่ที่ 1 จำนวน 17 คน (ร้อยละ 13.40) บ้านกุดฉิมเหนือ หมู่ที่ 6 จำนวน 17 คน (ร้อยละ 13.40) บ้านกุดฉิมพัฒนา หมู่ที่ 2 จำนวน 15 คน (ร้อยละ 11.80) และบ้านดงเจริญ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 10.20)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็น
 ประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก
 จำนวน 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ
 ด้านหลักคุณธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใส และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ
 ปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ
 และด้านหลักนิติธรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ พบว่า

2.1 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้าน
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม หลักนิติธรรม พบว่า
 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับ
 ปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลมีความชัดเจน องค์การบริหารส่วนตำบลใช้กฎหมายส่งเสริมให้เกิดความ
 ดึงงาม องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปิดเวทีประชาคมมีการทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชน
 ได้แสดงความคิดเห็นก่อนออกกฎ ระเบียบ และข้อบัญญัติตำบล มีการเผยแพร่และ
 ประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร ข้อบัญญัติตำบล และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนให้ประชาชน
 ทราบ การออกข้อบัญญัติตำบลอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน
 และ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.2 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้าน
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักคุณธรรม
 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ เรียงลำดับ
 จากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพ
 สุจริตของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล จัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกฝังเรื่องคุณธรรมแก่
 ประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยหลักคุณธรรม
 องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิต ตามหลักศีลธรรมอันดี อยู่ในระดับ
 ปานกลาง จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วน
 ตำบลยึดมั่นหลักคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ และ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรร
 โครงการและงบประมาณ ลงสู่หมู่บ้าน/ชุมชนด้วยความเป็นธรรมตามเหตุผล และความจำเป็น
 ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

2.3 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมิ อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลรับฟังความคิดเห็นจาก ประชาชนผู้ขอรับบริการ องค์การบริหารส่วนตำบล เปิดเผยข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้ ประชาชนทราบ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย องค์การบริหารส่วน ตำบลให้โอกาสประชาชน ตรวจสอบการบริหารงานได้ องค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดทำ แผนผัง/ขั้นตอน/การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จและกำหนดผู้รับผิดชอบ และ องค์การบริหาร ส่วนตำบลมีการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน / โครงการต่าง ๆ และปิดประกาศให้ ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

2.4 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมิ อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ด้านหลักการมี ส่วนร่วม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและอำนวยความสะดวก ในการเข้าร่วมสังเกตการณ์ องค์การบริหารส่วนตำบลเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการกำหนดแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลเชิญประชาชนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการแก้ไขปัญหามุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำประชาคมหมู่บ้าน ก่อนจัดทำ แผนพัฒนาตำบล และ องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งประชาชนเป็นกรรมการตรวจรับการ จัดซื้อจัดจ้าง

2.5 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมิ อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลรับฟังและนำข้อเสนอ ข้อ ร้องเรียนของประชาชนไป ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานตามนโยบายที่ได้

แถลงไว้ องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตามโครงการที่แจ้งให้ประชาชนทราบ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำโครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชนประชาคมบรรจุในแผนและจัดทำข้อบัญญัติพร้อมทั้งนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขปัญหาตรงกับความต้องการของประชาชน

2.6 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตามโครงการที่แจ้งให้ประชาชนทราบ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำโครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชนประชาคมบรรจุในแผนและจัดทำข้อบัญญัติพร้อมทั้งนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขปัญหาตรงกับความต้องการของประชาชน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ที่จำแนกตามจำแนกตาม ระดับอายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยรวมและจำแนกรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของประชาคมหมู่บ้านที่จำแนกตามจำแนกตาม ระดับอายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยรวมและจำแนกรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

5. การวิเคราะห์ข้อเสนอนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ทั้ง 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ดังนี้

5.1 ด้านหลักนิติธรรม มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือข้อบัญญัติโดยไม่เลือกปฏิบัติ รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือข้อบัญญัติต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบเป็นระยะ และองค์การบริหารส่วนตำบลควรปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมายข้อบัญญัติให้ทันสมัย เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของชุมชนมากที่สุด

5.2 ด้านหลักคุณธรรม มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย คือ การจัดสรรงบประมาณของผู้บริหารควรปฏิบัติตามขั้นตอน ให้ถูกต้องตามระเบียบ และทุกหมู่บ้านอย่างเสมอภาค รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรใช้หลักศาสนาในการบริหารงาน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการด้วยความกระตือรือร้น เต็มใจให้บริการ

5.3 ด้านหลักความโปร่งใส มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีป้ายประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกหมู่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการปิดประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมสภาพร้อมทั้งติดประกาศมติการประชุมสภาที่ได้รับรองแล้วให้ประชาชนทราบ

5.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ประชาชน องค์กรต่าง ๆ ในชุมชนเข้าร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานและการติดตาม รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานและการจัดซื้อจัดจ้าง และองค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชน

5.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรเอาใส่ใจต่อปัญหาของชุมชนและมีความกระตือรือร้นแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผลโดยไม่เลือกปฏิบัติ และรายงานผลให้ประชาชนทราบด้วย รองลงมาคือ ผู้บริหารควรรับผิดชอบงานตามนโยบายที่แถลงไว้ และองค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็ว

5.6 ด้านหลักความคุ้มค่า มีข้อเสนอแนะจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากจำนวน มากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการใช้จ่ายงบประมาณให้คำนึงถึงความ คุ้มค่า โดยทำโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชน รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานเหมาะสมกับปริมาณงาน และองค์การบริหารส่วน ตำบลควรมีมาตรการในการประหยัดการใช้พลังงาน

อภิปรายผล

ผลการศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคม หมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผู้ศึกษา ได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

สมมุติฐานข้อที่ 1 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบล กุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของประชาคมหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาที่พบจึงเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. การสร้างหลักนิติธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ได้เน้นการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความ ชัดเจนและองค์การบริหารส่วนตำบลใช้กฎหมายส่งเสริมให้เกิดความดีงาม
2. การสร้างคุณธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัด นครพนม ได้มีการส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริตของประชาชน และองค์การบริหารส่วน ตำบลจัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกฝังเรื่องคุณธรรมแก่ประชาชน
3. การสร้างความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้ขอรับบริการ และองค์การบริหาร ส่วนตำบลมีการเปิดเผยข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้ประชาชนทราบ โดยทั่วถึงกัน
4. การสร้างหลักการมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุ พนม จังหวัดนครพนม ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลและอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมสังเกตการณ์ และองค์การบริหารส่วนตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาตำบล

5. การสร้างความรับผิดชอบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอชาติพนม จังหวัดนครพนม ได้มีรับฟังและนำข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชนไปดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และองค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้

6. การสร้างหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล การสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอชาติพนม จังหวัดนครพนม ได้ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ และองค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากเหตุผลดังกล่าวการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอชาติพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของประชาคมหมู่บ้าน จึงปรากฏอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวกิจ ศรีปัดถา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม พบว่า สถาบันราชภัฏมหาสารคามมีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับ พรทิพา สหกลจักร (2547 : 90-95) ศึกษาเรื่อง หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ในเทศบาลนครนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า พนักงานเทศบาลนครนนทบุรี มีความพร้อมในการนำ Good Governance มาใช้อยู่ในระดับปานกลาง ในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

สอดคล้องกับ รัชনীย์ เค้ามิม (2548 : 49-52) ศึกษาเรื่อง ผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร มีความคิดเห็นด้วย ในการนำการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดี โดยรวมและเป็นรายหลัก 6 หลัก มาใช้ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ พระธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเมืองหนองคาย จำแนกตาม อาชีพ การศึกษา และอายุ ผลการศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลัก

ธรรมชาติของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ จักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ จตุพร ผ่องสุข (2550 : 54-59) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ประชาชนโดยรวม และจำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นด้วย เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมชาติ ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่างโดยรวม และรายได้ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาที่พบไม่ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศสุนีย์ โดม (2550 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรดิตถ์ ทัศนคติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิตถ์ในแต่ละด้าน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรชิต พิสัยพันธ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมชาติของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมชาติและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมชาติของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคายมีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมชาติทั้ง 6 หลัก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านความรู้ความเข้าใจในการปกครองด้วยหลักธรรมชาติภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทัศนคติที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมชาติ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องผลการวิจัย จุลอนนพ อัมพรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมชาติของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงาน พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมชาติ โดยรวมตามหลักธรรมชาติอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องผลการวิจัย บวร วิเศษสุนทร (2550 : บทคัดย่อ) ได้

วิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สมมุติฐานข้อที่ 2 ประชาคมหมู่บ้านจำแนกตาม อายุ การศึกษาและหมู่บ้านที่อยู่อาศัย มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

2.1 ผลการวิจัย พบว่า ประชาคมหมู่บ้านจำแนกตาม อายุ การศึกษาและหมู่บ้านที่อยู่อาศัย มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยที่พบไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

2.1.1 ประชาคมหมู่บ้านได้รับข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนกันเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้ประชาคมหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำข้อบัญญัติตำบล แผนพัฒนาสามปี คณะกรรมการการจัดซื้อ - จัดจ้าง ตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.2 มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานประจำปี และให้ประชาคมหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมสภาท้องถิ่น และจัดเวทีประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลและจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารระดับตำบล เพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกเรื่อง เพราะเหตุนี้จึงทำให้ประชาคมหมู่บ้านที่มีระดับอายุ การศึกษาและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

ด้วยสาเหตุดังกล่าว จึงมีผลให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ที่มีระดับอายุ การศึกษาและหมู่บ้านที่อยู่อาศัย แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นในการบริหารงานไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 และนำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลการศึกษาที่พบสอดคล้องกับ นพพล สุรณรงค์รินทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากำหนดหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ อบต. ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ศศิวิมล ธรรมเกษตร (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่ง จำนวนครั้งที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามา และระดับชั้นองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ จักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆภูมิ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศและอายุ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ และอายุที่ต่างกันมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัย ทศสุนีย์ โดมมี (2550 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี เพศ และระดับการศึกษา ที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับ สุวกิจ ศรีปัดดา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มาจากหน่วยงานแตกต่างกันมีความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ รหัส แสงผ่อง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี พบว่า กรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ตำแหน่งของกรรมการบริหารและสมาชิก

สภา จำนวนครั้งที่เข้ามาดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล และระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันมีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ พระธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จำแนกตาม อาชีพ การศึกษา และอายุ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ จตุพร ผ่องสุข (2550 : 54-59) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นด้วย โดยรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ ฉลองนพ อัมพรรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุ และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับ บวร วิเศษสุนทร (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ และการศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นของประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดนิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยนำเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือข้อบัญญัติโดยไม่เลือกปฏิบัติ

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือข้อบัญญัติต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบเป็นระยะ

- 1.3 ควรจัดสรรงบประมาณของผู้บริหารควรปฏิบัติตามขั้นตอน ให้ถูกต้องตามระเบียบ และทุกหมู่บ้านอย่างเสมอภาค
- 1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลควรใช้หลักศาสนาในการบริหารงาน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการด้วยความกระตือรือร้น เต็มใจให้บริการ
- 1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การจัดซื้อจัดจ้าง ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง
- 1.6 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีป้ายประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกหมู่บ้าน
- 1.7 องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ประชาชน องค์กรต่าง ๆ ในชุมชนเข้าร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานและการติดตามประเมินผลงานของหน่วยงาน
- 1.8 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานและการจัดซื้อจัดจ้าง
- 1.9 องค์การบริหารส่วนตำบลควรเอาใส่ใจต่อปัญหาของชุมชนและมีความกระตือรือร้นแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติและรายงานผลให้ประชาชนทราบด้วย
- 1.10 องค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็ว
- 1.11 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการใช้จ่ายงบประมาณให้คำนึงถึงความคุ้มค่า โดยทำโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชน
- 1.12 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานเหมาะสมกับปริมาณงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นของประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม ระดับการบริหารด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่าปรากฏอยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินิม อำเภอนาดูนม จังหวัดนครพนม ด้านหลักนิติธรรมเพียงด้านเดียว เพราะมีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยกว่าด้านอื่น ๆ



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY



บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- การปกครอง, กรม. รายงานการวิจัยเรื่อง แนวทางการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539.
- การปกครอง, กรม. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น(ฉบับที่ปรับปรุงครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง, 2539.
- โกวิทย์ พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย.(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ ฯ : เดือนตุลาคม, 2546.
- _____. การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ ฯ : วิญญชน, 2546.
- คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สำนักงาน. คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์สภาลาดพร้าว, 2546.
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. คู่มือการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2544.
- _____. การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2551.
- คณาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. จดหมายเปิดผนึกจากที่ประชุมคณาจารย์รัฐศาสตร์. 8 สิงหาคม 2540.
- จักรภัทร ชารีคำ. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม.
- วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2550.
- จตุพร ผ่องสุข. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด . การศึกษาค้นคว้าอิสระ รม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- จำเรียง ภาวิจิตร. สาธารณะมติ.เอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 เล่ม 2.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ ฯ : สารมวลชน, 2542.

- จำรอง เงินดี. เอกสารการสอนวิชาจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาจิตวิทยา.มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2540.
- ฉลองนพ อัมพรัตน์. การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลกมลาไสย จังหวัด
กาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม, 2550.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ประชาสังคม. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2539.
- _____. Good Governance กับการปฏิรูปการศึกษา – การปฏิรูปการเมือง. (ม.ป.ท.:
ม.ป.พ.), 2541.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2518.
- ณัชฌิชา กงพะลี. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. รปม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552.
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- ธีระ รุจเจริญ. หลักการบริหาร. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2532.
- ธีรยุทธ บุญมี. สังคมเข้มแข็ง. กรุงเทพฯ ฯ : มิ่งมิตร, 2536.
- ทัศนีย์ โดมี. ทักษะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้
หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิษฐ์. วิทยานิพนธ์
รปม. อุดรดิษฐ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์, 2550.
- นพพล สุรนักครินทร์. การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตาม
ทักษะของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต.
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- นันทพล พงศธรวิสุทธิ. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหาร
จัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ม. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- บริหารส่วนตำบลกุดฉิม องค์การ. ข้อมูลระดับหมู่บ้านองค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม.
นครพนม : องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม, 2556.
- บริหารส่วนตำบลกุดฉิม องค์การ. แผนชุมชน. นครพนม : องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม,
2556.

- บวร วิเศษสุนทร. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2550.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโน. การสร้างธรรมาภิบาล(Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ ฯ : วิทยุชน, 2542.
- บัญญัติ พุ่มพันธ์. อบต. ของเรา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ ฯ : มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548.
- บุญเรือน ขจรศิลป์. การวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.
- บุญชนะ อัดดากร. รัฐประศาสนศาสตร์การบริหาร. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2515.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : สุวีระยาสาส์น, 2543.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 2543.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. ปรัชญาแห่งอุดมการณ์ทางการเมือง. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2542.
- ปรัชญา เวสารัชช์. การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ ฯ : (ม.ป.ท), 2542.
- ประมวล รุจนเสรี. การบริหาร – การจัดการที่ดี (Good Governance). กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์อสาการศึกษาดินแดน, 2542.
- ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ ฯ : พีระพินนา, 2526.
- ประเวศ วะสี. ประชาสังคม. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2539
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ ฯ : พีระพินนา, 2526.
- _____ . การกระจายอำนาจ : หลักการและองค์ประกอบที่นาพิจารณาเทศบาล (ฉบับพิเศษ). ม.ป.พ., 2537.
- พูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2532.

- พรทิพา สกกลจักร์. หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในเทศบาลนครนนทบุรี : ความพร้อมในการนำมาใช้. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2547.
- พระปกเกล้า, สถาบัน. การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี : รายงานการวิจัยเสนอ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 2544.
- พระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์. การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคายตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2550.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. การวัดทัศนคติ. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
- พีรพล ไตรทศาวิทย์. “องค์ประกอบของประชาคม,” ใน การดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. หน้า 25-30. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2547.
- ภาควิชา นิยมวิทยพันธ์. ความเป็นธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- รัชনীย์ เค้ามิน. ผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร. ศึกษาค้นคว้าอิสระ รม.มหาสารคาม.มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- รหัส แสงผ่อง. กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของ กรรมการบริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี : สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี, 2547.
- ราชบัณฑิตยสถาน.พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่น, 2546.
- ลิขิต ธีรเวคิน. การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท.กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

- วรทัต ลัดนันท์. การมีส่วนร่วมการปกครองท้องถิ่น อบต. กรุงเทพฯ ฯ : บรรณาภิจ, 2545.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการพัฒนาชุมชน : ประชาชน ข้าราชการ และผู้นำรัฐบาล. กรุงเทพฯ ฯ : โอเคียนสโตร์, 2530.
- วิศรา รัตนสมัย. (2543). การรับข่าวสารเพื่อสร้างความตระหนักสำนึกของประชาชนเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.). กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ ฯ : ธีระพีลัมและไซเท็กซ์, 2542.
- ศศิวิมล ธรรมเกษตร. ประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี. การศึกษาปัญหาพิเศษ ปร.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2523.
- สุรชัย นาทองไชย. สภาพการบริหารงานของคณะเทศมนตรี ตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอโมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- สุรจิต พิสัยพันธ์. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองคาย. การค้นคว้าอิสระ ปร.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.
- สุวกิจ ศรีปัดดา. การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, 2546.
- อรพินท์ สพโชคชัย. เสถียรภาพและกลไกประชารัฐที่ดี. รายงานที่ตีพิมพ์ ฉบับที่ 20 , 2523.
- อรพินท์ สพโชคชัย และคณะ. รายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการนำหลักการธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2543.
- อานันท์ ปันยารชุน. ร่วมกันคิด-ช่วยกันแก้. วัฏจักร 26 มีนาคม , 2541.
- Barnard Chester. The Function of an Executive. Boston , Massachusetts : Harvard University , 1956.
- Blumel, C. M. "Foreign Aid, Donor Coordination and the Pursuit of Good Governance," International Law, International Relations. 62(1) : 319 ; July, 2001.

- Brock, B. M. A. **Toward Good Governance in Russia : Optimizing Government Functions.** Master's Thesis. Wyoming : The University of Wyoming, 2006.
- Clarke, V. C. B. "In Serch of Good Governance : Decentralization and Democracy in Ghana," **Decentralization, Democracy, Ghano,Local Government.** 62(8) :2869 ; February, 2002.
- Fayol. Henri. **General and Industrial Management.**London : Sir Issac Pitmen and Sons Ltd , 1949.
- Gulick ,Luther and Lydall Urwick. **Administrative.**New York : John weley andson, 1963.Company ,1953.
- Kimmet,Philip. "The Political of good governance in the Asean4." Master Degree S.1 : Griffith University,2005.
- Morren, T. "Conceptualizing Civil Society within Good Governance and Society Capital Pollicies," **Political Science, Social Research.** 40(5) : 1152 ; October, 2001.
- Putnam, Robert D. **Making Democracy Work.** New Jersey : Princeton University Press,1993.
- Remmer. **Work and Motivation.** New York : McGraw – Hill, 1954.
- Taylor , Frederick W. **Sciencetific Management.** New York : 1963 Harper and Row , 1911.
- Shaw & Wright. **Dictionary of Education.** New York : McGraw – Hill, 1976.
- Weber, Max. **Organnization and Bureaucracy.** Chicago : Akdine, 1968.
- Yamane, Taro. **Statisticd : An Introductory Analysis.** New York : Harper & Row, 1973.



ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม

อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์การการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. คำตอบทุกคำตอบในแบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยถือเป็นความลับ

3. ขอความกรุณาให้คำตอบคำถามทุกข้อ

4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

5. ผลที่ได้จากการวิจัยนี้ จะใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ต่อไป

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ออนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายวิทยา แสนทวีสุข

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

แบบสอบถาม

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลกุดฉิม

อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น จึงขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ด้วยความเป็นจริง และกรุณาอ่าน คำชี้แจงแต่ละตอน ให้เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่สุดและขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

1. อายุ

 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี 41 - 50 ปี 51 ปีขึ้นไป

2. การศึกษา

 ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรีขึ้นไป

3. หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

 หมู่ที่ 1 บ้านกุดฉิมกลาง หมู่ที่ 2 บ้านกุดฉิมพัฒนา หมู่ที่ 3 บ้านสร้างแห่ หมู่ที่ 4 บ้านสร้างแห่ หมู่ที่ 5 บ้านกุดฉิมน้อย หมู่ที่ 6 บ้านกุดฉิมเหนือ หมู่ที่ 7 บ้านดงเจริญ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
กุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน เกี่ยวกับการ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัด
นครพนม ตามเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีการบริหารงาน
ในระดับมากที่สุด

มากที่สุด หมายถึง ท่านเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีการบริหารงาน
ในระดับมากที่สุด

มาก หมายถึง ท่านเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีการบริหารงาน
ในระดับมาก

ปานกลาง หมายถึง ท่านเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีการ
บริหารงานในระดับปานกลาง

น้อย หมายถึง ท่านเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีการบริหารงาน
ในระดับน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลของท่านมีการบริหารงาน
ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
0.	การออกข้อบัญญัติตำบลอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับ ของประชาชนในชุมชน		✓			

ตัวอย่าง ข้อที่ 0 ท่านเห็นว่าการออกข้อบัญญัติตำบลอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของ
ประชาชนในชุมชน เป็นอย่างดี

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลฤๅณภูมิ อำเภอรุๅณภูมิ จังหวัดนครพนม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. หลักนิติธรรม					
1.	การออกข้อบัญญัติตำบลอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน					
2.	กฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความชัดเจน					
3.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปิดเวทีประชาคมมีการทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นก่อนออกกฎ ระเบียบ และข้อบัญญัติตำบล					
4.	มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร ข้อบัญญัติตำบล และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกัประชาชนให้ประชาชนทราบ					
5.	องค์การบริหารส่วนตำบลใช้กฎหมายส่งเสริมให้เกิดความดีงาม					
6.	กฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน					
	2. หลักคุณธรรม					
7.	องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยหลักคุณธรรม					
8.	องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรมอันดี					
9.	องค์การบริหารส่วนตำบล จัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกฝังเรื่องคุณธรรมแก่ประชาชน					
10.	เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลยึดมั่นหลักคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่					
11.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรร โครงการและงบประมาณ ลงสู่หมู่บ้าน/ชุมชนด้วยความเป็นธรรมตามเหตุผล และความจำเป็น ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ					

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลฤๅณฉิม อำเภอรากุพนม จังหวัดนครพนม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริตของประชาชน					
3. หลักความโปร่งใส						
13.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ					
14.	องค์การบริหารส่วนตำบล เปิดเผยข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้ประชาชนทราบ					
15.	องค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดทำแผนผัง/ขั้นตอน/การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จและกำหนดผู้รับผิดชอบ					
16.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน / โครงการต่าง ๆ และปิดประกาศให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ					
17.	องค์การบริหารส่วนตำบลรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้ขอรับบริการ					
18.	องค์การบริหารส่วนตำบลให้โอกาสประชาชน ตรวจสอบการบริหารงานได้					
4. หลักการมีส่วนร่วม						
19.	องค์การบริหารส่วนตำบลเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาตำบล					
20.	องค์การบริหารส่วนตำบลเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชน					
21.	องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งประชาชนเป็นกรรมการตรวจรับการจัดซื้อจัดจ้าง					
22.	องค์การบริหารส่วนตำบลเปิด โอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมสังเกตการณ์					

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลฤๅณภูมิ อำเภอรุขประทุม จังหวัดนครพนม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23.	องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำประชาคมหมู่บ้าน ก่อนจัดทำแผนพัฒนาตำบล					
24.	องค์การบริหารส่วนตำบลเชิญประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล					
25.	5. หลักความรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้					
26.	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำโครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชนประชาคมบรรจุในแผนและจัดทำข้อบัญญัติ พร้อมทั้งนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน					
27.	บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน					
28.	องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตามโครงการที่แจ้งให้ประชาชนทราบ					
29.	องค์การบริหารส่วนตำบลรับฟังและนำข้อเสนอ ข้อร้องเรียนของประชาชนไป ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถ					
30.	องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขปัญหาตรงกับความต้องการของประชาชน					
31.	6.หลักความคุ้มค่า องค์การบริหารส่วนตำบลจัดวัสดุอุปกรณ์เหมาะสมกับภารกิจ					
32.	องค์การบริหารส่วนตำบลใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัด					
33.	จำนวนบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมาะสมกับปริมาณงาน					

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
34.	องค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ					
35.	องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้					
36.	องค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้งบประมาณไปอย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ท้องถิ่นได้รับ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง กรุณาให้ข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลุดฉิม อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของท่าน

1. หลักนิติธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. หลักคุณธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

3. หลักความโปร่งใส

.....

.....

.....

.....

.....

4. หลักการมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

.....

5. หลักการรับผิดชอบ

.....

.....

.....

.....

5. หลักความคุ้มค่า

.....

.....

.....

.....





ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์
(IOC)

คำถาม ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	3	1
2	1	1	1	3	1
3	1	1	1	3	1
4	1	1	1	3	1
5	1	1	1	3	1
6	1	1	1	3	1
7	1	1	1	3	1
8	1	1	1	3	1
9	1	1	1	3	1
10	1	1	1	3	1
11	1	1	1	3	1
12	1	1	1	3	1
13	1	1	1	3	1
14	1	1	1	3	1
15	1	1	1	3	1
16	1	1	1	3	1
17	1	1	1	3	1
18	1	1	1	3	1
19	1	1	1	3	1
20	1	1	1	3	1
21	1	1	1	3	1
22	1	1	1	3	1
23	1	1	1	3	1
24	1	1	1	3	1
25	1	1	1	3	1

คำถาม ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
26	1	1	1	3	1
27	1	1	1	3	1
28	1	1	1	3	1
29	1	1	1	3	1
30	1	1	1	3	1
31	1	1	1	3	1
32	1	1	1	3	1
33	1	1	1	3	1
34	1	1	1	3	1
35	1	1	1	3	1
36	1	1	1	3	1



ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

คำถาม ข้อที่	Scale Mean if item Deleted	Scale Variance if item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	97.17	421.943	.557	.916
2	97.16	418.342	.626	.912
3	96.67	408.156	.788	.930
4	97.75	418.554	.815	.900
5	96.25	402.124	.597	.870
6	96.87	423.547	.669	.910
7	97.75	422.352	.707	.920
8	96.59	441.138	.547	.890
9	97.68	423.690	.482	.870
10	95.67	413.138	.572	.893
11	96.78	424.601	.605	.915
12	97.85	415.536	.447	.890
13	95.67	421.852	.737	.930
14	96.78	430.564	.728	.907
15	95.61	412.150	.448	.901
16	97.99	440.365	.359	.894
17	97.65	421.356	.148	.938
18	95.89	418.365	.412	.927
19	97.12	419.365	.148	.890
20	96.14	403.357	.545	.900
21	97.35	419.456	.523	.891
22	97.01	418.533	.532	.929
23	96.35	419.739	.586	.872
24	97.45	415.368	.416	.890
25	95.14	414.739	.448	.921

คำถาม ข้อที่	Scale Mean if item Deleted	Scale Variance if item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Alpha if Item Deleted
26	96.56	415.659	.545	.865
27	97.76	408.358	.412	.900
28	96.56	411.003	.502	.910
29	96.34	402.568	.747	.929
30	95.89	416.125	.728	.924
31	97.14	419.258	.547	.907
32	97.18	432.238	.816	.897
33	97.06	416.236	.421	.835
34	96.51	408.159	.657	.870
35	97.06	415.658	.707	.889
36	97.50	417.339	.548	.927

Reliability Coefficients

1. N of Cases = 40

2. N of Items = 40

3. Alpha = .91



ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ บว. ๖๐๑๘๔/๒๕๕๘



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลฤๅณิคม

ด้วย นายวิทยา แสตนทวิจฺจ รหัสประจำตัว ๕๖๘๕๖๐๐๑๐๒๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์นครพนม กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความ
คิดเห็นตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลฤๅณิคม อำเภอ
ธาตุพนม จังหวัดนครพนม" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาคมหมู่บ้านในเขตตำบลฤๅณิคม อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ของขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรียงศักดิ์ ไทวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ โทรสาร ๐-๔๓๑๒-๕๕๓๘



ครบรอบ ๕๐ ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ บว. ๑๑๘๕/๒๕๕๘



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินทิม

ด้วย นายวิชา แสตนทิวช รหัสประจำตัว ๕๖๘๔๖๐๐๑๐๒๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์นครพนม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความ
คิดเห็นตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุฉินทิม อำเภอ
ธาตุพนม จังหวัดนครพนม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัยกับประชาชน และกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนหมู่บ้านในเขตตำบลกุฉินทิม อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไทวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๕๓๘



ครบรอบ ๕๐ ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ บว. ๐๑๘๔/๒๕๕๘



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณโสภารณ์ เกียรติบัณฑิต

ด้วย นายวิชา แสนทวีสุข รหัสประจำตัว ๕๖๘๔๖๐๐๑๐๒๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์นครพนม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความ
คิดเห็นตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอ
ธาตุพนม จังหวัดนครพนม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรดาความวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- ด้าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๕๓



ครบรอบ ๕๐ ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ บว. ว ๐๑๘๔/๒๕๕๘



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณวิโรจน์ คั่นสุวรรค์

ด้วย นายวิทยา แสนทวีสุข รหัสประจำตัว ๕๖๘๔๖๐๑๑๐๒๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์นครพนม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความ
คิดเห็นตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุคคิม อำเภอ
ธาตุพนม จังหวัดนครพนม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- ด้าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาภาษา
 ตรวจสอบด้านการวิจัยและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีเกียรติศักดิ์ ไพรรวม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๔๔๓๘



ครบรอบ ๕๐ ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม



ที่ บว. ๖๐๑๘๔/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๕๐๐๑

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณวรรณิตา ขอดมมงคล

ด้วย นายวิทยา แฉนทวีสุข รหัสประจำตัว ๕๖๘๔๖๐๐๑๐๒๐๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์นครพนม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความ
คิดเห็นตามหลักธรรมาภิบาลในความคิดเห็นประชาชนหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอ
ธาตุพนม จังหวัดนครพนม" เพื่อให้การวิจัยดำเนิน ไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- ด้าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษฎังศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๕๓๘



ครบรอบ ๕๐ ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายวิทยา แสนทวีสุข
วัน เดือน ปีเกิด 8 พฤษภาคม 2506
สถานที่เกิด จังหวัดนครพนม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 10/12 หมู่ที่ 7 ตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม 48000
ตำแหน่งงานปัจจุบัน นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลกุดฉิม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลกุดฉิม อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนม

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2552 รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2558 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.)
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม